هەرێمی کوردستان - عێراق
پەرلەمانی
کوردستان - عێراق

پرۆتۆکۆلەکان

١١٠

سالّی/ ٢٠١٩ — بەرگی سەدودە

چاپی یەکەم/ سالّی ٢٠١٩

پێڕیست

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی دەسپێك - خولی پێنجەمی هەڵبژاردن – دووشەممە ٢٠١٩/٢/١٨ ل ٥

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە (١)ی نائاسایی خولی پێنجەمی هەڵبژاردن – سێ شەممە ٢٦ /٢/ ٢٠١٩ ل١٧

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە (١) خولی پێنجەمی هەڵبژاردن – هەینی ٢٠١٩/٣/١` ل٢٧

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی (٢) خولی پێنجەمی هەڵبژاردن – سێ شەممە ٢٠١٩/٣/١٢ ل ٣٣

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی (٣) خولی پێنجەمی هەڵبژاردن – شەممە ٢٠١٩/٣/٢٠ ل ٥٧

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی (٤) خولی پێنجەمی هەڵبژاردن – چوارشەممە ٢٠١٩/٤/٣ ل ٦٩

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی (٥) خولی پێنجەمی هەڵبژاردن – چوار شەممە ٢٠١٩/٥/٨ ل ١٦٩

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی (٦) خولی پێنجەمی هەڵبژاردن – سێ شەممە ٢٠١٩/٥/٢٨ ل ١٨٩

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی (٧) خولی پێنجەمی هەڵبژاردن – دووشەممە ٢٠١٩/٦/١٠ ل ١٩٧

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی (٨) خولی پێنجەمی هەڵبژاردن – سێ شەممە ٢٠١٩/٦/١١ ل ٢٢٣

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی (٩) خولی پێنجەمی هەڵبژاردن – یەك شەممە ٢٠١٩/٦/٣٠ ل ٢٢٩

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی (١٠) خولی پێنجەمی هەڵبژاردن – شەممە ٢٠١٩/٧/٦ ل ٢٣٥

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی (١١) خولی پێنجەمی هەڵبژاردن – یەك شەممە ٢٠١٩/٧/٧ ل ٢٤٥

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی (١٢) خولی پێنجەمی هەڵبژاردن – دوو شەممە ٢٠١٩/٧/٨ ل ٢٨٣

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی (١٣) خولی پێنجەمی هەڵبژاردن – چوار شەممە ٢٠١٩/٧/١٠ ل ٢٩٣

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی (١٤) خولی پێنجەمی هەڵبژاردن – شەممە ٢٠١٩/٧/١١ ل ٣٢١

منى نبى قهوچى	**هێمن هەورامى**	**د. ڤالا فريد ابراهيم**
سكرتێرى پەرلەمانى	**جێگرى سەرۆكى پەرلەمانى**	**سەرۆكى پەرلەمانى**
كوردستان – عێراق	**كوردستان – عێراق**	**كوردستان - عێراق**

٢-خوێندنەوەی بەرنامەی کارو پوختەی دانیشتن و ناوی ئامادەبوان و ناوی ئامادە نەبووان لە لایەن بەڕێز سکرتێری پەرلەمان.

٣-دەست پێکردنی بڕگەکانی بەرنامەی کار لە لایەن بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

٤-بەهۆی پێویستی گفتوگۆکردن و هەمە هەنگی لەگەڵ حکومەت و پێشنیازو یاسای مرۆڤ سازی لە هەرێمی کوردستان خوێندنەوەی یەکەمی بۆ نەکرا بە دەنگی (٥٢) پەرلەمانتار.

٥-خوێندنەوەی یەکەمی پێشنیازی یاسای بە خاوەن کردنی ئەو زەویانەی زیادەرۆییان لەسەر کراوە لە سنوری شارەوانیەکان لە هەرێمی کوردستان.

٦-خوێندنەوەی یەکەمی پێشنیازی یاسای هەمواری یاسای ژمارە (٣)ی سالّی (٢٠٠٩) یاسای پارێزگاکانی هەرێمی کوردستان .کۆتای هاتنی دانیشتن کە لە لایان بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان. ناوی ئەو ئەندامانەی مۆڵەت پێدراون یان بە بەبێ مۆڵەت ئامادە نەبوون بۆ دانیشتنی ژمارە (١٠)ی ئاسایی خولی پێجەم ی هەڵبژاردنی پەرلەمان لە بەرواری (٦-٧-٢٠١٩).

١-(بەڵین اسماعیل حاجی ابراهیم، مۆڵەت ٢- بێگەرد دڵشاد شکرالله ،مۆڵەت ٣- رێواز فائق حسێن ،مۆڵەت ٤- سۆران عمر سعید ،مۆڵەت ٥- سەرکۆ ئازاد حسین ،مۆڵەت ٦- شنۆ ئەشقی عبدالله ،مۆڵەت ٧- عبدالستار مجید قادر ،مۆڵەت ٨- فیصل عباس عولا ،مۆڵەت ٩- محسین حسین مصطفي، مۆڵەت ١٠- هدیه مراد حیدر، مۆڵەت).

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/سەرۆکی پەرلەمان:

ئەندامانی بەڕێزی پەرلەمان دەست بە جێبە جێکردنی بەرنامەی کاری دانیشتنی ئەمرۆمان دەکەین و داوا لە هەردوو لیژنەی کارووباری یاسایی و لیژنەی پێشمەرگەو ناوخۆو ئاسایش و ئەنجومەنە خۆجێیەکان دەکەین کە تەنها دەستەی سەرۆکایەتیەکان بفەرموون بۆ شوێنی تایبەت بۆ مەبەستی جێبەجێکردنی بەرنامەی کار فەرموون، بەڕێز بفەرموو پێشنیازی یاساکە بخوێنەوە، دواتریش راپۆرتی هەردوو لیژنە بخوێنەوە. بەڕێز بژار خالد.

بەڕێز بژار خالد عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی پەڕلەمان.

پێشنیازی یاسا لەلایەن بڕیاردەری لیژنەی یاسایی کاك جلال دەخوێنێتەوە.

بەڕێز جەلال محمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پێشنیازی یاسای هەمواری یەکەمی یاسای ژمارە (٣٠) سالّی (٢٠٠٩) یاسای پارێزگاکانی هەرێمی کوردستان.

ماددەی یەکەم: خالّی یەك لە بڕگەی سێیەم لە ماددەی شەشەمی یاساکە هەموار دەکرێت و بەم شێوەیە دەخوێندرێتەوە.

١-هەڵبژاردنی پارێزگا لە دەرەوەی ئەندامانی ئەجومەن لە نێویاندا بە زۆرینەی رەهای ژمارەی ئەندامانی ئەنجومەن دەبێت لە ماوەیەکدا کە ئەوپەڕی (٣٠) رۆژ لە مێژووی بەستنی یەکەمین دانیشتنەوە تێپەر نەکات.

ماددەی دووەم : بەدەر لە حوکمی بڕگەی دووەم لە ماددەی (٤)می یاساکەو بەدەر حوکمی بڕگەی (٣)م لە ماددەی (٣١) لە یاسای ژمارە (٤)ی ساڵی (٢٠٠٩) هەموارکراو ئەم خولەی ئەنجومەنی پارێزگاکان لە پیادە کردنی تایبەتمەندیەکانیان لە کاتی کۆتای هاتنی ماوەی یاسایی یان تا هەلبژاردنی خولی نوێی ئەنجومەن بەردەوام دەبن.

ماددەی سێیەم: پێویستە ئەنجومەنی وەزیران و لایەنە پەیوەندیدارەکان حوکمەکانی ئەم یاسایە جێبەجێ بکەن.

ماددەی چوارەم: کار بە هیچ دەقێکی یاسایی یان بڕیارێك ناکرێت کە ناکۆك بێت لە گەڵ دەقەکانی ئەم یاسایە.

ماددەی پێنجەم: ئەم یاسایە لە رۆژی دەرجواندنی جێبە جێ دەکرێت و لە رۆژنامەی فەرمی وەقائعی کوردستان بلاو دەکرێتەوە.

هۆیەکانی دەرچواندن: بەمەبەستی دروست نەبوونی بۆشایی یاسایی لە ئەنجومەنی پارێزگاکان و بەردەوامبوونی ئەنجومەنەکان لە پیادە کردنی تایبەتمەندیەکانی بەمەبەستی فەراهەم کردن و گەیاندنی خزمەتگوزاریەکان بۆ هاوڵاتیان بە شێوەیەکی باشتر ئەم یاسایە دەرجوێندرا، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/سەرۆکی پەڕلەمان:

زۆر سوپاس بفەرموو سەرۆکی لیژنەی یاسایی راپۆرتی هاوبەش بخوێنەوە.

بەڕێز بژار خالد عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

راپۆرتی هاوبەش سەبارەت بە پێشنیازی یاسای هەمواری یەکەمی یاسای ژمارە (٣)ی ساڵی (٢٠٠٩) یاسای پارێزگاکان لە هەرێمی کوردستان – عیراق.

لێژنەی کاروباری یاسایی و لیژنەی پێشمەرگەو ناوخۆو ئاسایش و ئەنجومەنە خۆجێیەکان رۆژی شەمە رێکەوتی (٦-٧-٢٠١٩) کاتژمێر(١٢:٣٠) خولەکی پاش نیوەرۆ کۆبوونەوەی هاوبەشیان ئەنجامدا، بۆ تاوتوێکردنی پێشنیازی یاسایی هەمواری یەکەمی یاسای ژمارە (٣)ی ساڵی (٢٠٠٩) یاسای پارێزگاکان لە هەرێمی کوردستان – عیراق، کە لە لایەن ژمارەی یاسایی ئەندامانی پەڕلەمانەوە پێشکەشکراوە، دوای

خوێندنەوەی یەکەمی لە دانیشتنی ژمارە (١٠)ی رۆژی شەممە بەرواری (٦-٧-٢٠١٩) ڕەوانەی لیژنەکانمان کراوە دوای گفتوگۆکردن و تاوتوێکردن لیژنەکان گەیشتنە ئەم ئەنجامانەی خوارەوە.

ناونیشانی پێشنیازی یاساکە پێشنیازی یاسای هەمواری یەکەمی یاسای ژمارە (٣)ی ساڵی (٢٠٠٩) یاسای پارێزگاکانی هەرێمی کوردستان.

ماددەی یەکەم: خاڵی یەکەم لە بڕگەی سێیەم لە ماددەی (٦)م یاساکە هەموار دەکرێت و بەم شێوەیە دەخوێندرێتەوە:

١- هەڵبژاردنی پارێزگار لە دەرەوەی ئەندامانی ئەنجومەن یان، لە نێوانیاندا بە زۆرینەی رەهای ژمارەی ئەندامانی ئەنجومەن دەبێت، لە ماوەیەکدا کە لەو پەڕی (٣٠) رۆژ بەستنی دانیشتنە تێپەڕ نەکات.

ماددەی دووەم: بە دەر لە حوکمی بڕگەی دووەم لە ماددەی (١٤)می یاساکەو و بەدەر لە حوکمی بڕگەی سێیەم لە ماددەی (٣١) لە یاسای ژمارە (٤)ی ساڵی (٢٠٠٩) هەموار کراو ئەم خولەی ئەنجومەنی پارێزگاکان لە پیادەکردنی تایبەتمەندیەکانیان لە کاتی کۆتایی هاتنی ماوەی یاسایان تا هەڵبژاردنی خولێکی نوێ ئەنجومەن بەردەوام دەبن.

ماددەی سێیەم: پێویستە ئەنجومەنی وەزیران و لایەنە پەیوەندیدارەکان حوکمەکانی ئەم یاسایە جێبە جێ بکەن.

ماددەی چوارەم: کار بە هیچ دەقێکی یاسایی یان بڕیارێك ناکرێت کە ناکۆك بێت لەگەڵ دەقەکانی ئەم یاسایە.

ماددەی پێنچەم: ئەم یاسایە لە رۆژی دەرچواندنی جێبەجێدەکرێت و لە رۆژنامەی فەرمی وەقائقی کوردستان دا بلاّو دەکرێتەوە.

هۆیەکانی دەرچواندن: بە مەبەستی دروست نەبوونی بۆشایی یاسایی لە ئەنجومەنی پارێزگاکان و بەردەوام بوونیان لە ئەنجومەنەکان لە پیادەکردنی تایبەتمەندیەکانی بە مەبەستی فەراهەمکردن و گەیاندنی خزمەتگوزاریەکان بۆ هاوڵاتیان بە شێوەیەکی باشتر، ئەم یاسایە دەرچوێندرا، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/سەرۆکی پەڕلەمان:

زۆر سوپاس، بەڕێز سەرۆکی لیژنەی یاسایی بفەرموون ناونیشانی راپۆرتەکەتان بخوێنەوە ناونیشانی پێشنیازی یاساکە، بۆ ئەوەی دەرگای گفتووگۆ بکەینەوە.

بەڕێز بژار خالد عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی پەرڵەمان.

ناونیشانی پێشنیازی یاساکە بەم شێوەیەیە:

پێشنیازی یاسای هەمواری یەکەمی یاسای ژمارە (٣)ی ساڵی (٢٠٠٩) یاسای پارێزگاکانی هەرێمی کوردستان.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەڕلەمان:

ئەندامانی بەڕێزی پەڕلەمان هەرکەسێك دەیەوێت قسە لەسەر ناونیشانی پێشنیازی یاساکە بکاتن با دەست بەرز بکاتەوە بۆ ئەوەی ناوی تۆمار بکەین.

بەڕێزان ئەوانەی دەیانەوێ ناونیشانی پێشنیازی یاساکە گفتووگۆ بکەن (د.شێرکۆ جەودەت، بەڕێز کاك اسماعیل، بەڕێز د.ریواز، بەڕێز سەرچنار خانم، بەڕێز رووپاك خان، بەڕێز کاك ئازاد، بەڕێز کاك کاوە). فەرموو د. شێرکۆ.

بەڕێز د. شێرکۆ جودەت مصطفی:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

سەبارەت بە ناونیشانەکە، لەبەرئەوەی لە ماددەی دووی ئەم هەمواڕە هاتووە باس لە بڕگەی (٣)ی ماددەی ٣١ی یاسای ژمارە (٤) ی ٢٠٠٩ دەکا، بۆیە لە ناونیشانەکە نابێ بڵێی ژمارە (٣)ی ساڵی ٢٠٠٩ بە تەنها، بەڵکو دەبێ بڵێی ژمارە (٣) و ژمارە (٤)ی ساڵی ٢٠٠٩، چونکە هەمواڕەکە ژمارە (٤)ی ساڵی ٢٠٠٩ی تێدایە لە ماددەی دوو، لەبەر ئەوە ژمارە (٣) تەنها لە ناونیشانەکە هەبێ پێموایە دەبێ ژمارە (٤)یشی بۆ ئیزافە بکرێ یاسای ژمارە (٤) ٢٠٠٩ چونکە لە ماددەی دووداژمارە (٤)یش هەموار دەکرێتەوە، سوپاس.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/سەرۆکی پەڕلەمان:

فەرموو کاك اسماعیل.

بەڕێز اسماعیل علی طه:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

هەر نەفسی بۆچوونم هەیە پشتگیریا هەندی د کەم بێژم د بێتە پێشنیازی یاسای هەمواری یەکەمی یاسای ژمارە (٣)ی ساڵی ٢٠٠٩ ژمارە (٤)ی ٢٠٠٩، چونکە ماددەی دووەمدا ئیشارەت بەوە دەدا قانونەکە.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/سەرۆکی پەڕلەمان:

فەرموو کاك اسماعیل ئەندامانی لیژنەی یاسایی و دەستەی سەرۆکایەتی پیشنارەکان بنووسنەوە لای خۆتان فەرموو د. ڕێواز.

بەڕێز ڕێواز فائق حسن:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

هەمان ئەو قسەیەی کاك د. شێرکۆیە، من پێشنیار دەکەم دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمان و دەستەی سەرۆکایەتی هەردوو لیژنەکە بگەن سیغەیەك کە لەگەڵ ناوەڕۆکەکەدا بگونجێ، گرنگ نییە یەعنی بززەبت چییە، بەڵام ناوەرۆکەکە و ناونیشانەکە هاوتا بکرێ.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/سەرۆکی پەڕلەمان:

فەرموو سەرچنار خان.

بەڕێزسەرچناراحمد محمود:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

منیش پشتگیری قسەکانی د. شێرکۆ و د. ڕێواز دەکەم، داوا دەکەم بە هاوتاکردنی ناوەڕۆك و ناونیشانەکە بەم شێوازە پێشنیازی یاسای دڕێژکردنەوەی خولی دووەمی ئەنجومەنی پارێزگاکان هەمواری میکانزمی هەڵبژاردنی ئەنجومەنی پارێزگاش.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/سەرۆکی پەڕلەمان:

فەرموو کاك ازاد.

بەڕێز ازاد اکرام بهرام:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من بەراستی لە پێشنیازەکان لە هەموارکردن، دوو ماددە بەس پێشنیاز کرایە، دەمەوێ دوو ماددە پێشنیاز بکەم ئەگەر ببێ بڵێم پێشنیازەکان.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/سەرۆکی پەرلەمان:

با بێینە سەر ماددەکان، فەرموو کاك کاوە.

بەڕێز کاوە عبدالقادر حسن:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لەبەر ئەوەی ئەو یاسایە هەم درێژ کردنەوە و هەموار کردنە، بۆیە پێشنیاز ئەکەم بکرێتە پیێشنیازی درێژکردنەوە و هەموارکردنی خولی دووەمی هەڵبژاردنی پارێزگاکان و میکانیزمی هەڵبژاردنی پارێزگاکان.

بەڕێز د.ڤالا فەرید ابراهیم _سەرۆکی پەرلەمان.

فەرموو دکتۆر ڕێبوار.

بەڕێز ڕێبوار عبدالرحیم عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەو تێبینیەم هەیە لەسەر ناونیشانەکە، لە ناونیشانەکە یاسای پارێزگاکان هاتووە، پێم وایە لە بڕی چەمکی پارێزگاکان، ئەبوایە بنووسرایە ئەنجومەنی پارێزگاکان، چونکە پارێزگا چەمکێکی جوگرافی موجەردە، بەڵام ئەنجومەنی پارێزگاکام فۆرمێکی ئیداری سیاسیە، بۆیە پێشنیاز ئەکەم بەو شێوەیە بێ (هەمواری یاسای ژمارە (٣) ی سالّی (٢٠٠٩) ی یاسای ئەنجومەنی پارێزگاکانی هەرێمی کوردستان، سوپاس.

بەڕێز د.ڤالا فەرید ابراهیم_سەرۆکی پەرلەمان.

ئەوە ناونیشانی یاساکەیە، خۆی ناونیشانی پارێزگاکانە، فەرموو سەرۆکی لیژنەی یاسایی، هیچ وەڵام هەیە؟

بەڕێز بژار خالد عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەم حەز دکەین کو ناونیشانە وەکی خۆ بمینیت، ل ماددا دوو دا ئەم ماددێ چار راکەین، ل مادێ دوو دا ڤێ عیبارەت بکەین کو ماددێ چارێ ڤێتە دان، چ یاسا چمارە چارا سالّا (٢٠٠٩)

بەڕێز د.ڤالا فەرید ابراهیم_سەرۆکی پەرلەمان:

لیژنەی یاسایی بە پەسندی ئەزانی کە ناونیشانەکە وەکو خۆی بمێنێتەوە، هیچ خەلەلێکی یاسایی رووندات کە ئیشارەت با بە یاسای ژمارە (٤) ی ساڵی (٢٠٠٩) نەدەن، بۆیە لە ماددەی (٢) یاسای ژمارە (٤) ی ساڵی (٢٠٠٩) هەڵئەگیرێ لەسەر پێشنیاری بەڕێزان ئەندامانی پەرلەمان، ئێستا ناونیشانە بخوێنەوە بۆ ئەوەی بیخەینە دەنگدان.

بەڕێز بژار خالد عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ناونیشانی پێشنیازی یاساکە.

پێشنیازی یاسای هەمواری یەکەمی ژمارە (٣) ی ساڵی (٢٠٠٩) یاسای پارێزگاکانی هەرێمی کوردستان.

بەڕێز د.ڤالاّ فەرید ابراهیم_سەرۆکی پەرلەمان:

بەو شێوەی خوێندارییەوە، بەیانی دەنگدانە لەسەری، بەڕێز سەرۆکی لیژنەی یاسایی بفەرموو ماددەی یەک بخوێنەوە.

بەڕێز بژار خالد عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ماددەی یەک:

خاڵی یەک لە برگەی سێیەم لە ماددەی شەشەمی یاساکە هەموار ئەکرێتەوە و بەو شێوەیە:

١ هەڵبژاردنی پارێزگار لە دەرەوەی ئەندامانی ئەنجومەن یان لە نێوانیان بە زۆرینەی رەهای ژمارەی ئەندامانی ئەنجومەن ئەبێ، لە ماوەیەک ئەو پەری (٣٠) رۆژ لە مێژووی بەستنی یەکەم دانیشتن دەرنەکات.

بەڕێز د.ڤالاّ فەرید ابراهیم_سەرۆکی پەرلەمان:

دەرگای گفتوگۆ ئەکەینەوە، کێ ئەیەوێ قسە بکات؟ (کاك جەلال، بەڕێز شوان، کاك چیا، کاك وەیسی، کاك زانا، کاك کاروان، کاك عبدالستار، کاك هەورامان، رۆژان خان، روپاك خان، لەیلا خان، کاك کازم، دکتۆر شێرکۆ، دکتۆر محیالدین، دکتۆر اسماعیل، کاك دیاری، مامۆستا ئەبو بەکر، کاك کاوە، کاك سیروان، هەلێس خانم، سەرچنار خانم، کاك مەم، موژدە خانم، ژیان خان، کاك سەرکۆ، کاك ئایدن) تکایە دوو دەقە لەسەر هەر ماددەیەك، فەرموو کاك جەلال.

بەڕێز جەلال محمد پەڕێشان:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من پێشتر ئەندامی ئەنجومەن بوومە، یاساکە پارێزگار ئەیبات لە زمنی ئەوانە بێ کە دەنگی خەڵکی بەدەست هێناوە لە ئەنجومەنی پارێزگاکان، پێشتر بە زۆرینەی رەهای دەنگ پارێزگار هەڵبژێدراوە، ئێستا پێشنیار ئەکەم یەکسەر پارێزگار لە دەرەوەی ئەنجومەن، لەبەر ئەوەی پۆستێکی سیادی گەورەیە بە

تایبەتی لە پایتەختی هەرێمی کوردستان، پێشنیار ئەکەم بێ گەڕانەوە بۆ ئەنجومەن لە دەرەوەی ئەنجومەن پارێزگار هەڵبژێدرێ، سوپاس.

بەڕێز د.ڤالاّ فەرید ابراهیم _سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو دکتۆر کازم.

بەڕێز کاظم فاروق نامق:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

تێبینی ئێمە لەسەر ئەو برگەیە، ئەوەیە خودی ئەنجومەنی پارێزگاکان بۆ نزیك کردنەوەی خەڵکە لە دەستەلاّت، هەڵبژاردنی کەسێك لە دەرەوەی ئەنجومەنی پارێزگاکان خۆی لە خۆی دوورخستنەوەی خەڵکە لە دەستەلاّت، دوو، ئەنجومەنی پارێزگاکان بۆ دابەش کردن و شۆرکردنەوەی دەستەلاّتە لەسەرەوە بۆ پارێزگاکان، بەلاّم هێنانی کەسێکی دەرەوەی پارێزگاکان کە شەرعیەتی هەڵبژێردراوی نەبێ لەلایەن خەڵکەوە، دووبارە پێچەوانەی ئەو بنەما دیموکراسیەیە، لێسەندنەوەی ئەو مافەی خەڵکە، یان مافی ئەو دانیشتوانەیە لەو پارێزگایە خۆیان راستوخۆ پارێزگاری خۆیان هەڵبژێرن، خاڵی سێیەم، هێنانی کەسێك لە دەرەوەی ئەنجومەنی پارێزگا بێ شەرعیەتی هەڵبژێردراو لە لایەن خەڵکەوە وائەکات کەسانی گوێرایەڵ بۆ حیزبەکان بهێندرێن بکرێنە پارێزگاری شارەکان، لەجیاتی ئەوەی گوێرایەڵی خەڵك بن حیزبەکانیان ئەبن، خەڵك مافی پێشێل ئەکرێ، کەمتر جوابی خەڵك ئەدرێتەوە.....

بەڕێز د.ڤالاّ فەرید ابراهیم_سەرۆکی پەرلەمان:

قەسکانت بگەینە بێ تەشهیر، فەرموو کاك زاهیر.

بەڕێز زاهر محمد علی:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پێم باشە ماددەکە تەنیا بەو شێوەیە بێ، لە جیاتی (٣٠) رۆژ لە یەکەم دانیشتن ببێتە (٣٠) رۆژ لە دوای سوێندخواردنی ئەندامانی ئەنجومەن.

بەڕێز د.ڤالاّ فەرید ابراهیم_سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو دکتۆر شێرکۆ.

بەڕێز شێرکۆ جودت مصطفی:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پشتگیری لە قسەکانی دکتۆر (کازم) ئەکەم کە پارێزگار ئەبێ لە ناو خەڵك بێ، ئەنجومەنی پارێزگا کە مونتەخەبە، پێویستە پارێزگار لەوێوە بێ، بۆیە دانانی پارێزگار لە دەرەوەی ئەنجومەنی پارێزگا با تەراجوعێکی گەورەی ئەبینم لە پرۆسەی دیموکراسی، بۆیە لەگەڵ ئەوە لە ناو ئەنجومەنی پارێزگا بێ.

بەڕێز د.فالاّ فەرید ابراهیم_سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو کاك شوان.

بەڕێز شوان کریم محمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

داوا ئەکەم بڕگەکە وەك ئەو دەقەی نووسراوە جێگیر بکرێ، سوپاس.

بەڕێز د.فالاّ فەرید ابراهیم _ سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو دکتۆر محی الدین.

بەڕێز محی الدین حسن یوسف:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

هەڵبژاردنی پارێزگار لە ئەندامانی ئەنجومەن بێ پەسندتر و باشترە، چونکە خۆی دەرچووی لیستی براوەی هەڵبژاردنە و پابەندی ئەو بەرنامەیە ئەبێ کە خۆی و لیستەکەی لە کاتی هەڵبژاردن بە هاوواڵتیانی داوە، لەسەر ئەو بنەمایەش هاوواڵتی دەنگی پێداوە، بۆ ئەوەی ببێ بە هەڵبژێردراوی ئەو ئەنجومەنە و هاوواڵتیان چاوەڕێی جێ بەجێ کردنی ئەو بەرنامە و بەڵێنانەی لێ ئەکەن لە کاتی هەڵمەتی هەڵبژاردنی خۆی و لیستەکەی داویانە بە هاوواڵتیان، هەڵبژاردنی پارێزگار لە دەرەوەی ئەنجومەن دەستی حیزب والاّتر ئەکات و بە ئارەزووی خۆی گۆرانکاری لەو پۆستە ئەکات و دەستی حیزب بە شێوەیەکی راستوخۆ رەنگ ئەداتەوە، جۆرێك لە ناسەقامگیری لە کاری ئەنجومەن و پارێزگاریش دروست ئەکات، هەڵبژاردنی پارێزگار لە ناو خوی ئەنجومەن دیموکراسی تیرە، سوپاس.

بەڕێز د.فالاّ فەرید ابراهیم_سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو کاك چیا.

بەڕێز چیا حمید شریف:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پێم باشە ڤێ شێوازی بێتە گۆرین (هەڵبژاردنی پارێزگار لە دەرەوەی ئەندامانی ئەنجومەن یان لە نێوانیان دا بە زۆرینەی رەهای ژمارەی ئەندامانی ئەنجومەن ئەبێ لە ماوەیەك کە ئەپەری (٣٠) رۆژ لە رۆژی مێژووی بەستنی یەکەمین دانیشتن پشتی سوێند خواردنی یان پشتی دانیشتنی سوێند خواردن بێتە کرن، چونکی ئەندام لە ئەنجومەن تا سوێند نەخوا حەقی دەنگدانی نیە، نابێتە ئەندامی ئەنجومەن، سوێندا خواردن پشتی دەبێتە ئەندامی ئەنجومەن، سوپاس.

بەڕێز د.فالاّ فەرید ابراهیم _سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو دکتۆر اسماعیل.

بەڕێز اسماعیل علی طه:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

سێ تێبینیم هەیە، یەك لابرێ، چونکی حەوجە نینە، دوو، لەگەڵ ئەوەم لە ناو ئەنجومەن بێ، چونکە بە دەنگی گەل پارێزگار زۆر بەهێز تر ئەبێ، سێ، ئەو نوقتە لەگەڵ هۆکارەکان نە موسەجەمە، هۆکارەکان ئەڵێ بە مەبەستی دروست نەبوونی بۆشایی یاسایی، ئەوە چ عیلاقەی بە بۆشایی یاساییەوە هەیە؟ ئەبینم وەکو خۆی بمێنێ لە ناو ئەنجومەن هەڵبژێردرێ، سوپاس.

بەڕێز د.ڤالاّ فەرید ابراهیم_سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو مامۆستا وەیسی.

بەڕێز ویسی سعید ویسی:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لەگەڵ ئەوەم ئەو ماددیە وەکو خۆی بمێنێ، تەنیا لە دێری دووەم ئەڵێ لە ماوەیەك کە ئەو ، ئەو (ئەوە) ببێتە لەو پەری، سوپاس.

بەڕێز د.ڤالاّ فەرید ابراهیم_سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو کاك دیاری.

بەڕێز دیاری انور:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پشتگیری لە وتەکانی دکتۆر (کازم) ئەکەم، پێم وایە ماددەی یەك بەو جۆرەی لێ بکرێ (هەڵبژاردنی پارێزگار لە ناو ئەندامانی ئەنجومەن بە زۆرینەی رەهای ئەندامانی ئەنجومەن ئەبێ لە ماوەیەك ئەو پەری (٣٠) رۆژ لە مێژووی یەکەم دانیشتنەوە تێپەر نەکات، واتە لە ماددەکە هەڵبژاردنی پارێزگار لە دەرەوەی ئەندامانی ئەنجومەن لابرێ، لەبەر ئەوەی بێ هیوا کردنی خەڵکە لە پرۆسەی دیموکراسی، ئەبێ هیوا بگێرینەوە بۆ خەڵك، سوپاس.

بەڕێز د.ڤالاّ فەرید ابراهیم _سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو کاك زانا.

بەڕێز زانا خالد سمایل:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پشتگیری لە رای لیژنەی یاسایی و لیژنەی پێشمەرگە و ناوخۆ و ئاسایش و ئەنجومەنە خۆجێیەکان ئەکەم کە دەقی ئەو خاڵەی یەکەم لە ماددەی یەکەمی پێشنیازی یاسای هەمواری کراوی ژمارە (٣) ی ساڵی (٢٠٠٩) وەکو خۆی بمێنێتەوە، سوپاس.

بەڕێز د.ڤالاّ فەرید ابراهیم _سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو مامۆستا ئەبو بەکر.

بەڕێز ابوبکر عمر عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لەگەڵ ئەوەی پارێزگا و ئەنجومەنی پارێزگا حکومەتێکی موسەغەلە، بەڵام هەر پێم باشە پارێزگار هەر لە ناو ئەندامانی ئەنجومەن هەڵبژێدرێ نەك لە دەرەوە، بۆ ئەوەی حیزبەکان لە کاتی هەڵبژاردن کەسانی شایستە و بەهێز هەڵبژێرن و حیساب بۆ هەموو حاڵەتەکان بکەن، هەڵبژاردنی خەڵك لە دەرەوەی ئەنجومەن لاواز کردن و کەم بایەخ کردنی ئەنجومەنی پارێزگاکانە، ئەو ئەنجومەنانە لەبەر ئەوەی هەڵبژێردراوی راستەوخۆی خەڵکن، بۆ ئەوەی کە لە پێناوی ئەوە هەماهەنگی لە نێوانی ئەنجومەن پارێزگار وەکو خۆی بروا، بۆیە واباشترە پارێزگار لە ناو ئەنجومەن هەڵبژێردرێ نەك دەرەوە، سوپاس.

بەڕێز د.ڤالاّ فەرید_سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو کاك کاروان.

بەڕێز کاروان عبدالرحمن عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

هەڵبەت بۆ ڕەچاو کردنی دۆخی ئێستای کوردستان ئەکرێ ماددەی یەکەم زیاد بێ، بەڵام بۆ ڕێزگرتن لە دیموکراسی و ئیرادەی گەل وا پێویست ئەکات ئیزافەیەك بۆ ئەو ماددەیە بکرێ، من پێشنیاز ئەکەم ئەو ماددەیە بەو شێوەی لێ بکرێ، ماددەی یەکەك تەنیا بۆ ئەو خولەی ئەنجومەن هەڵبژاردنی پارێزگار لە درەوەی ئەندامانی ئەنجومەن یان نێوانیان بە زۆینەی ڕەهای ژمارە ئەندامانی ئەنجومەن ئەبێ لە ماوەیەك ئەوپەڕی (٣٠) ڕۆژ لە مێژووی یەکەم دانیشتنەوە تێپەر نەکات، پێویست بەوە ئەکات ئێمە تەنیا بیکەین بۆ ئەو خولەی ئەنجومەن، ئەگەر لەوە تێپەر بکات هەڵبەت ئەبێتە بێڕێزی پرۆسەی دەنگدان و دیموکراسی لە کوردستان، سوپاس.

بەڕێز د.ڤالاّ فەرید ابراهیم_سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو کاك کاوە.

بەڕێز کاوە عبدالقادر حسن:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پێم وایە هەڵبژاردنی پارێزگار لە دەرەوەی ئەندامانی ئەنجومەن دژە بە پرۆسەی دیموکراسی و دەستی حیزب لە ناو دامودەزگاکانی دەوڵەت بەهێزتر ئەکات، لە کاتێکدا باس لە بەموئەسەسات کردنی دامودەزگاکانی دەوڵەت ئەکەین، بۆیە پشتگیری لە قسەکانی دکتۆر (کازم کاك دیاری) و برادەران ئەکەم.

بەڕێز د.ڤالاّ فەرید ابراهیم_سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو کاك عبدالستار.

بەڕێز عبدالستار مجید قادر:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پشتگیری ئەو بۆچوونە ئەکەم هەڵبژاردنی پارێزگار لە ناو ئەنجومەنی پارێزگا بێ، لەوانەیە باسی ئەوە بکرێ کە پۆستێکی گرنگە، ڕاستە، بەڵام ئەکرێ بەوە پر بکرێتەوە ئەوەی مامۆستا ئەبو بەکر ئاماژەی

پێدا، با حیزب هەوڵ بدات خەڵکی شایستە و بە توانا بەبژێر بکەن بۆ ئەنجومەنی پارێزگا، بۆ ئەوەی دواتر ئەگەر چاویان لەوەیە پارێزگارێکی بەهێز و شایستە دابنێن ئەو کەسە هەڵبژێرن، بویە با ئەو دەرگایە نەکەینەوە و ئەو حەقە لە ئەنجومەنی پارێزگا و خەڵك وەرگرینەوە، چونکە پارێزگار ئەزانین پەیوەندی راستەوخۆی هەم بە سێکتەرەکانی ئەو موحافەزە و هەم خەڵك هەیە، سوپاس.

بەڕێز د.ڤالاّ فەرید ابراهیم_سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو کاك سیروان.

بەڕێز سیروان فرج محمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لەگەڵ بۆچوونەکانی بەڕێزان دکتۆر (کازم و دکتۆر محی الدین دکتۆر شێرکۆ و کاك دیاری و کاك ئەبو بەکر) م، بەدەر لەوەی هەڵبژاردن مافێکی رەهای خەڵکە، ئیتر پێویست ئەکات لە دەرەوەحیزبێك کەسانێك بێنێتە ناو.....

بەڕێز د.ڤالاّ فەرید ابراهیم_سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، پشتگیریت کرد، فەرموو مامۆستا هەورامان.

بەڕێز هاورامان حمە شەریف:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

منیش پشتگیری لە بۆچوونی برای بەڕێز کاك عبدالستار و دکتۆر کازم و دکتۆر شێرکۆ ئەکەم.

بەڕێز د.ڤالاّ فەرید ابراهیم_سەرۆکی پەرلەمان:

.بەڕێز رۆژان خان فەرموو.

بەڕێز رۆژان محمد کریم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من پشتیوانی پێشنیارەکەی کاك کاروان دەکەم. زۆر سوپاس.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڕێز رووپاك خان فەرموو.

بەڕێز رووپاك احمد رحمان:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بە ناوی خوای گەورە، لەبەر ئەوەی پۆستی پارێزگار پۆستێکی نوێنەرایەتیە، بۆیە هەڵبژاردنی پارێزگار لە ناو ئەندامانی ئەنجومەن بێت، پشتگیری لە قسەکانی کاك عبدالستار دەکەم، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڕێز کاك مەم فەرموو.

بەڕێز مەم برهان محمد قانع:

خاڵی یەکەم کە دانراوە بۆ ئەوەی دووبارە نەکرێتەوە جارێکی تر، ئەوە ئەسڵی یاساکەیە لە ناو ئەسڵی یاساکەدا بڕگەی دووەم لە چەند خاڵێك پێك دێت (١، ٢، ٣)، بۆیە لیژنەی یاسایی تەنها هەمواری بڕگەی یەکەمیان کردۆتەوە، دەبێت ئیشارەت بدەن بەوەی کە خاڵی یەکە لە بڕگەی دووەم، ئەگەر بگەڕێینەوە سەر ئەسڵی یاساکە ئەو کێشانە دەبینین بوونی نیە، بەڕێز لیلی خان فەرموو.

بەڕێز لیلی عبدالجبار حدو:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەز دگەل هەموارکرنا یاسایا ئەنجومەنێ پارێزگەهام، کو ڤی رەنگی ل ناڤ پڕۆژەییێت داهاتیە دیارکرن، ژبەر گو ئەندامێن ئەنجومەنێن پارێزگەێ ب شێوەیەکی راستەوخۆ ل رێگای خەڵك دێنە هەڵبژاردن ئەو ئەنجومەنە نوێنەری ئەو پارێزگەهن، بۆیە ئەڤە بە باشترین شێوە هەوڵبدەن ئیدارەی پارێزگەهکە بێتە کرن، ژبەر هەندێ هەر کاتێك ئەندامێن ئەنجومەنێن پارێزگەێ ب مەسڵەحەت بزانن کە شەخسێکی باش و گونجاو هەیە پێویستە ئەو ئەنجومەنە ئەو دەسەلاتەی پێ بدرێت کە ئەو کەسە هەڵبژێردرێت کە بەم شێوەیە دەبێتە هۆی ئەوەی کە ئەم دەسەلاتانەی ئەنجومەنێ پارێزگەێ زیاتر لێ بێت، هەمیشە دەرفەت بۆ خەڵکانی زیاتر بڕەخسێت بۆ ئەوەی کە بتوانن پۆستی پارێزگا وەربگرن، زیاتر خزمەت بکەن، ئەو کاتە ئەنجومەنی پارێزگا دەسەلاتی زیاتر دەبێت بۆ ئەوەی کە ئەگەر پارێزگارێك لە ئەرکەکانی خۆی بە دروستی جێ بەجێ نەکرد بتوانن لەو کاتە لای بدەن، ئەو کاتە ئەنجومەنی پارێزگا دەتوانێت لە ناو هەموو خەڵکی پارێزگا کەسێکی باش هەڵبژێرن بۆ ئەوەی خزمەتی پارێزگەی بکەت، ئەگەر ئەم یاسایە نەگۆڕێت و پارێزگار تەنها لە ناو ئەندامان هەڵبژێرێت.....

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڕێز مژدە خان فەرموو.

بەڕێز مژدە محمود محمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەڕێز ژیان خان فەرموو.

بەڕێز ژیان ظاهر احمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پشتگیری پێشنیاری هەردوو بەڕێزان زاهر محمد و چیا شریف دەکەم، بۆ گۆڕینی ماددەی یەکەم لە هەڵبژاردنی پارێزگار لە دەرەوەی ئەندامانی ئەنجومەن یان لە ناو نێوانیاندا بە زۆرینەی رەهای ژمارەی ئەندامانی ئەنجومەن دەبێت لە ماوەیەکدا کە ئەو پەڕی (٣٠) رۆژ لە مێژووی بەستنی یەکەمین دانیشتن و سوێندخواردنی ئەندامانی ئەنجومەن تێپەر نەکات، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڕێز کاك سەرکۆ فەرموو.

بەڕێز سەرکۆ ازاد حسین:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بۆ مافی هەڵبژاردنی راستەوخۆی ژیانی دیموکراسی لە هاوڵاتیان نەسەندرێتەوە پشتیوانی بۆچوونەکەی کاك کاروان دەکەم، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڕێز کاك ایدن فەرموو.

بەڕێز ایدن معروف سلیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئێمە دەبێت پێش هەموو شتێك رەچاوی موراعاتی رەوشی سیاسی هەرێم بکرێت، ئێمە باش دەزانین کە لە رابردوودا لە پێکهێنانی حکومەت و ئیدارە مەحلیەکان و پارێزگاکاندا کە پێویستیمان بە تەوافوق و رێککەوتنە، لێرەدا من پشتیوانی لە لیژنەی کاروباری یاسایی و لیژنەی پێشمەرگە و ناوخۆ و ئاسایش و ئەنجومەنە خۆجەییەکان دەکەم، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئەندامانی دەستەی سەرۆکایەتی هەردوو لیژنە وەڵامتان هەیە بۆ پێشنیارەکان، کاك عباس فەرموو.

بەڕێز عباس فتاح صالح:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بە ناوی لیژنەی پێشمەرگە و نافخۆ و ئاسایش و ئەنجومەنە خۆجەییەکان لەگەل ئەوەداین وەکی خۆ بمێنیتن، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڕێز کاك عباس فەرموو.

بەڕێز عباس فتاح صالح:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

جەنابتان ئەگەر رێگامان پێ بدەن هەر وەکو ئەندامێك نەك وەکو ئەندامی لیژنەی یاسایی قسە بکەم، لەبەر ئەوەی تێبینیم هەبوو لەسەر یاساکە، من پێشنیار دەکەم لە راستیدا لەم مادەیەدا لە کۆتایەکەی بنووسرێت هەبوو ئەم خۆلە، لەبەر ئەوەی ئەم یاسایە تایبەت نیە بە تەنها بە پارێزگاکان، بەڵکو تایبەتە

به قەزا و ناحیەکانیش ئێمە جێ بەجێمان نەکردووە ئەم یاسایە، ئەگەر پارێزگار لە دەرەوە هەڵبژێرین ئەوە بێگومان پێویستمان بە ناحیەکان بە تایبەتی لە قەزاکان زیاتر دەبێت لە دەرەوە بێن هەڵبژێردرێت، لەبەر ئەوەی تۆ جار هەیە نەتیجەی هەڵبژاردن لەوانەیە کەسێکی یاسایی بێت و دەرنەچێت بۆ ئەم ناحیەیە، لەبەر ئەوە من بە باشی دەزانم ئەگەر خوا کردی و جاری پێشتر و بڕیارێکماندا هەڵبژاردن بۆ ئەنجومەنی پارێزگاکان بکەین، پێشتر بە راستی هەمواری ئەم یاسایە بکەینەوە، لەبەر ئەوەی پێموایە زۆر بڕگە و مادەی پێویستی بە هەمواکردنەوە هەیە، بۆیە داواکارم لەبەر ئەوەی ئێمە کێشەکەمان ئەوەیە ماوەکە بەسەرچووە بۆشایی یاسایی ئێستا هەیە بۆ ئەم خولە پێویستمان بەمەیە کە پارێزگار لە پارێزگاکان لە دەرەوە بێت یان لە ناوە بێت حاڵەتێکی ئاساییە، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمان:

کاك عباس ئەو جار پێوستە وەکو ئەندامی پەرلەمان ناوی خۆت تۆمار بکەی بۆ ئەوەی رای خۆت بدەی، چونکە کاتێك رێگا دەدەین بە لیژنەکان تەنها بۆ گفتوگۆکردنە لەسەر پێشنیاری ئەندامان، بەڕێز سەرۆکی لیژنەی یاسایی فەرموون مادەی دوو بخوێننەوە.

بەڕێز بژار خالد عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەدەر لە حوکمی بڕگەی دووەم لە مادەی چواردەمی یاساکە و بەدەر لە حوکمی بڕگەی سێیەم لە مادەی سی و یەك لە یاسای ژمارە (٤)ی ساڵی ٢٠٠٩ی هەموارکراو، ئەم خولەی ئەنجومەنی پارێزگاکان لە پیادەکردنی تایبەتەمەندیەکانیان لە کاتی کۆتایی هاتنی ماوەی یاساییان تاوەکو هەڵبژاردنی خولێکی نوێی ئەنجومەن بەردەوام دەبن.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڕێز لیژنەی یاسایی لەگەڵ لیژنەی ناوخۆ رێککەوتن کە (بەدەر)ی دووەم هەڵبگرن، تکایە رووونکردنەوە بدەن لەسەر ئەوە.

بەڕێز بژار خالد عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

وەکی بەری نوکە مە ئیشارەت پێدای، تەوافوق ل ناڤ بەرا هەردوو لیژنەی کاروباری یاسایی و لیژنەی پێشمەرگە و و ناڤخۆ و ئاسایش و ئەنجومەنە خۆجەییەکان، ئەم بوینە یەك رەئی ل سەر هەندێ کو ئەم ئەڤێ عیبارەتێ ل مادێ دووڕا بڕگەی سێیەم لە مادەی (٣١) لە یاسای ژمارە (٤)ی ساڵی ٢٠٠٩ی هەموارکراو هەڵبگرین، ئەڤە بڕیارا مەیە:

مادەی دوو: بەدەر لە حوکمی برگەی دووەم لە مادەی چواردەمی یاساکە ئەم خولەی ئەنجومەنی پارێزگاکان لە پیادەکردنی تایبەتمەندیەکانیان لە کاتی کۆتایی هاتنی ماوەی یاساییان تاوەکو هەڵبژاردنی خولێکی نوێی ئەنجومەن بەردەوام دەبن.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڕێزان ئەندامانی پەرلەمان دەرگای گفتوگۆ لەسەر مادەی دوو دەکەینەوە، هەر بەڕێزێك دەیەوێت قسە بکات دەست بەرزکاتەوە، (بەڕێز د.محی الدین، کاك شێرکۆ، د.کاظم، د.اسماعیل، کاك سیپان، کاك دیاری، ماموستا ابوبکر، کاك کاوە، کاك سیروان، هەلەس خان، سەرچنار خان، کاك مەم، مژدە خان، کاك عبدالستار، کاك علی حەمە صالح، شنۆ خان، روپاك خان، بدریە خان، کاك کاروان، کاك محمد، کاك جلال، کاك بەهمەن، کاك حکمت، حسیبە خان، ماموستا جیهاد، د.صباح، کاك عبدالسلام، کاك شوان، لیلی خان، کاك رێبوار، ماموستا هەورامان، سلمی خان، کاك سەرکۆ، کاك لقمان)، کاك محمد فەرموو.

بەڕێز محمد سعدالدین انور:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لە ئەنجومەنی پارێزگاکان لە ماوەی رابردوو کارەکانیان زۆر بە باشی بەڕێوەبردووە، لە خولی رابردوو سەرەڕای ئەوەی کە کێشەی سیاسی و ململانێی سیاسی هەبووە تەنانەت ئەو ئەو ململانە سیاسیەی هاتبووە ناو پەرلەمانی کوردستان، بەڵام بە هیچ شێوازێك عەکسی نەکردبووە ناو ئەنجومەنی پارێزگاکان، بۆیە ئێمە پاڵپشتی ئەو مادەیە دەکەین لە راپۆرتی هەردوو لیژنە کە لە کارەکانیان بەردەوام بن بۆ ئەوەی بتوانن ئەو بۆشاییە یاساییە نەمێنێت، تەنها تێبینیم هەیە لەسەر دوو وشە لە پیادەکردنی تایبەتمەندیەکانیان ئەم دوو وشەیە لە هۆیەکانی دەرچوواندن نووسراوە، بەڵام لێرە بە تەنها بنووسرێت ئەم خولەی ئەنجومەنی پارێزگاکان تا هەڵبژادرنی خولێکی نوێی ئەنجومەن بەردەوام دەبێت، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڕێز د. محی الدین فەرموو.

بەڕێز د.محی الدین حسن شریف:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەردەوام بوونی ئەم خولەی ئەنجومەنی پارێزگاکان تا هەڵبژاردنێکی تر، من دەپرسم کەی هەڵبژاردنێکی تر دەکرێت، ئایا ماوەکەی دیاریکراوە؟ ئایا خزمەت بە پڕۆسەی دیموکراسی دەکات؟ من پێموایە بەردەوام بوونی ئەو ئەنجومەنە تا هەڵبژاردنێکی تر کە ماوەکەی دیاری نەکراوە خزمەت بە پڕۆسەی دیموکراسی لە ولاتی ئێمەدا ناکات، بۆیە پێموایە لە بری درێژکردنەوەی تەمەنی ئەو ئەنجومەنانە وای بە باش دەزانم لە دوای پێکهێنانی کابینەی نوێ و حکومەتی تازە بڕیار لەسەر هەڵبژاردنی ئەنجومەنی پارێزگاکان بدات و کۆمسیۆن رابسپێرێت بۆ ئامادەسازی کردن بۆ هەڵبژاردنی ئەنجومەنەکان، چونکە درێژکردنەوەی تەمەنی ئەو ئەنجومەنانە تا کاتێکی نا دیار زیان بە پڕۆسەی دیموکراسی دەگەیەنێت لە هەرێمی کوردستان و

باوەڕبوونی هاوڵاتیان بە پڕۆسەی دیموکراسی و دامەزراوەکان لەقتر دەکات، ئەنجامدانی هەڵبژادرنی ئەنجومەنی پارێزگاکان لە دوای دەست بەکار بوونی کابینەی نوێ و لە سایەی ئەودا دەبێتە دەست کەوتێك بۆ خودی کابینەکە و بەردەوام بوونی پڕۆسەی دیموکراسی لە ولاتی ئێمەدا، زۆر سوپاس.

بەڕێز کاك جەلال فەرموو.

بەڕێز جەلال پەریشان:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەراستی من لەگەڵ ئەوەدام ئەنجومەن بەردەوام بێت تاوەکو کاتی هەڵبژاردن، بەڵام لەگەڵ ئەوە نیم ئەنجومەنێك پێنج ساڵ خزمەت بکات دەسەڵاتی لێ پێچینەوەی یاخود متمانە وەرگرتنەوە لە پارێزگار هەبێت لە قایمەقام و لە بەڕێوەبەری ناحیە هەبێت، لە بەڕێوەبەرە گشتیەکان هەبێت، یەکەیەکی وەحدەی حیسابی نەبێت، بودجەیەکی تایبەتی نەبێت، ئەندامانی ئەنجومەنێك ئێستا بەردەوامن و هیچ ئیمتیازێکیان نیە، کە تەواو دەبێت دەچێتەوە ماڵ، تەقاعودیش شمولی ناکات، لەگەڵ ئەوەدام ئەنجومەن دەسەڵاتی تەواوی هەبێت، بەڵام یەکەیەکی وەحدەی حیسابی زۆر پێویستە، بودجە زۆر پێویستە، ئەندامانی ئەنجومەن بە دوا داچوون بکات بۆ کێشەی زۆر گرنگ سەیارەیەك نەبووە پێ هاتووچۆ بکات، لەگەڵ ئەوەدام ئەندامانی ئەنجومەن دەسەلاتی هەبێت بەراستی بەتایبەتی لە رووی حیسابی و ئیمتیازاتەوە، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڕێز د.شێرکۆ فەرموو.

بەڕێز د.شێرکۆ جەودەت:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پێویستە مەسەلەی رەهەندی دارایی لەم بابەتەی هەڵبژاردنە رەچاو بکەین لە پاڵ رەهەندەکانی تردا، کاتێك کە دەڵێین ئەنجومەنی پارێزگا هەڵبژاردنی بۆ بکرێت ئەوە مانای ئەوەیە کە بیرمان نەچێت کە میزانیەی تەنمیەی پارێزگاکانی عێراق کە لە عێراقەوە دەردەچێت رەبت دەبێت بەم ئەنجومەنە و بەم پارێزگایە، بیرمان نەچێت کە ئەم ئەنجومەنانە موعاناتی لە سەرەتای دەمەزراندنیانەوە تاوەکو ئەم لەحزەیە هەمووجارێك کاتیان بەسەرچووە، لەبەر ئەوە بۆ ئەوەی کە ئەو ئیرادەیەی کە تەزعیفی ئەنجومەنی پارێزگاکانی دەکات نەتوانێت سەرکەوتوو بێت لەم مەوزوعەدا، ئێمە دەبێت پشتگیری لەوە بکەین کە دەبێت بە زووترین کات هەڵبژاردنی ئەنجومەنی پارێزگاکان بکرێت، بۆیە پێشنیاری ساڵێك دەکەین لە کاتی دەرچوونی ئەم یاسایەوە، ئەم هەموارەوە ساڵێك تا ئەوەی کۆمسیۆنیش بێگومان دەبێت بێتە سەر خەت، چونکە ئەوان عادەتەن داوای شەش مانگ دەکەن، گرنگ ئەوەیە بەو رەهایەی نەهێڵینەوە کە بڵێین تا هەڵبژاردنێکی داهاتوو، کە نازانین کەی دەکرێت، ئەوەش دیسانەوە درێژەدانە بە لاوازکردنی

ئەنجومەنەکان، لاوازکردنی ئەنجومەنەکانیش یەعنی لاوازکردنی ئەو هەیئەیەی کە تەدقیق دەکات، لێپرسینەوە دەکات، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڕێز کاك بهمن فەرموو.

بەڕێز بهمن کاك عبدالله احمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من لەگەڵ ئەوەم ئەو مادەیە وەکو خۆی بمێنێتەوە، تەنها ئەو وشەیە بگۆڕێت ئەم خولەی ئەنجومەنی پارێزگاکان لە پیادەکردنی دەسەلاتەکانی نەك تایبەتەمەندیەکانی، دەسەلاتەکانی جوانترە، خۆمان دەزانین کە ئەنجومەنی پارێزگاکان دەسەلاتیان هەیە، ئەوە لە جیاتی ئەو وشەیەدا دابنرێت، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڕێز د.کاظم فەرموو.

بەڕێز د.کاظم فاروق نامق:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

سەبارەت بەم ماددەیە من دوو مولاحەزەم هەیە، تێبینی یەکەمیان ئەوەیە کە بەراستی هەموارەکە نابێت تەنها ئەو دوو برگەیە بگرێتەوە، بەڵکو پێنشار دەکەین لە سەلاحیەتەکانیش بگرێتەوە، دەسەلاتەکانیش بگرێتەوە، بۆ نموونە دانانی بەڕێوەبەر گشتیەکان لە پارێزگاکان، بەڕێوەبەری گشتی تەندروستی و پەروەردە و ئەوقاف و بەڕێوەبەر گشتیەکانی تر شۆڕ بکرێتەوە، سەبارەت بە تێبینی دووەم بەراستی شتێکی زۆر نەشیاوە لە هەرێمی کوردستان ئەم هەموو درێژکردنەوەیە، سەرۆکایەتی هەرێم درێژ دەکرێتەوە، خولی پێشووی پەرلەمان درێژ دەکرێتەوە، ئێستا پەرلەمان هەوڵدەدات ئەنجومەنی پارێزگاکان درێژ بکاتەوە، یەعنی پێمان سەیرە کە هیچ هەڵبژاردنێك لە وادەی خۆیدا لە هەرێمی کوردستاندا ئەنجام نادرێت، لە جیاتی ئەوەی پەرلەمان بێت لە رێگای پڕۆژەیەکەوە ماوە بۆ ئەو دەزگایانە درێژ بکاتەوە و ئەو مافە لە خەڵك بسەنێتەوە لە جیاتی ئەوەی حکومەت ئیجبار بکات لە نزیکترین وادەدا هەڵبژاردنی ئەنجومەنی پارێزگاکان ئەنجام بدرێت، چونکە لە رووی یاساییەوە موکیل بۆی نیە ماوەکەی خۆی درێژ بکاتەوە، دەبێت وەکیل کە دەنگدەر و کە هاوڵاتی و خەڵکی دانیشتوانی ئەو پارێزگاکان خۆیان بۆیان هەیە کە نوێنەرەکانیان دیاری بکەن، هەروەها مەسەلەی درێژکردنەوە بەراستی دیاردەیەکی زۆر نەشیاو و نەخوازراوە کە بە داخەوە لە هەرێمی کوردستان...

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڕێز کاك حکمت فەرموو.

بەڕێز حکمت محمد عبو زید:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من به تەواوی پشتگیری لە هەردوو لیژنەی یاسایی و لیژنەی پیشەرگە و ناوخۆ دەکەم، کە ئەو مادەیە وەکو خۆی بمێنێتەوە، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڕێز د.اسماعیل فەرموو.

بەڕێز د.اسماعیل علی طه:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من دوو تێبینم هەیە، یەکەم بەدەر لە حوکمی برگەی دووەم لە مادەی چواردەمی یاساکەی، ئەگەر مەبەست هەر یاسای ژمار (٣) بێت ماددەی چوارەم یەك برگەیە، دوو برگە نیە، نازانم نەم دیتیە دوو برگە، ئەوە تێبینیەك، تێبینی دووەم ئێمە لەگەڵ ئەوەین پشتگیریا ئاخافتنا د.شێرکۆ دکەم، یەك سالّ تێنەپەڕێت لە دەرچوونی ئەم یاسایە، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڕێز حسیبە خان فەرموو.

بەڕێز حسیبە سعید ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پشتگیری لە دەقی راپۆرتی لیژنەی هاوبەشی کاروباری یاسایی و لیژنەی پێشمەرگە و ناوخۆ و ئەنجومەنە خۆجەییەکان دەکەم بەوەی کە ماددەی دووەم وەکو خۆی بمێنێتەوە تاوەکو هیچ بۆشاییەکی یاسایی دروست نەبێت بۆ ڕایی کردنی کاروباری هاوولاّتیان.

بەڕێز د.ڤالاّ فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، کاك عبدالستار فەرموو.

بەڕێز عبدالستار مجید قادر:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بە داخەوە لە هەرێمی کوردستان دوا خستن بووەتە عادەتێکی هەمیشەیی، دواخستنی هەلبژاردنەکان، ئەمە بووەتە عادەتێك و بەڕاستی خەلك ئەم دەسەلاّت و ئەم حزب و ئەم موئەسەساتە چۆن دەبینێ، وا دەبینێ کە هەمیشە لە هەلّبژاردن دەترسێ، بە تەمای تەزویرە، لە پەنای ئەوەی کە دەیەوێ دوا بخات و بەرنامەیەکی دیکەی هەیە، بۆیە من پێم باشە بەڕاستی بە داخەوە لە هەموو هەلّبژاردنەکانی هەرێمی کوردستان کە کراوە هیچی لە کاتی خۆیدا نەکراوە، بۆیە من پێم باشە حەقیقەتەن ئێمە وەکو ئەم موئەسەسەیەی پەرلەمان ڕێگە نەدەین هەرچەند کە خۆی دواکەتووە کە دەبوو پار بکرابایە، بەلاّم ئێمە

وەکو ئەو موئەسەسەیە بڕیار بدەین لایەنی پەیوەندار و حکومەت کە بەیانی تەشکیل دەبێ بە زووترین کات ئەم هەڵبژاردنە بکرێ، چونکە پەیوەندی بە خەڵکەوە هەیە، سوپاس.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:

بەڵێ زۆر سوپاس، کاك علی فەرموو.

بەڕێز علی حمه صالح:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەناوی خوای گەورە، دیارە وەکو مەبدەئێك هەڵبژاردنی دەوری لە کاتی خۆیدا بابەتێکی گرنگە، بەڵام هەڵبژاردن تەنیا لە پێناوی هەڵبژاردن دا، خزمەتی پرۆسەی دیموکراسی ناکات، هەڵبژاردن بکرێ گرنگ نییە چۆنە، بەڵام هێشتنەوەی ئەم کاتە بە مەفتوحی ڕەنگە موناقەشەی لەسەر بێ، چەنێ، دوو ساڵ، چوار ساڵ، شەش ساڵ، چونکە کاتەکە مەفتوحە، هەرچەندە لە دەستووری عیراق دا ئیجاریەتێك هەیە بۆ موحافەزات، بەڵام بۆ ئەقالیم نییە، من پێم باشە یاخود دروست تر وایە تاوەکو ئەو کاتەی کۆمسیۆنی باڵای هەڵبژاردنەکان تۆماریکی شایستەی دەوێ، قانونی هەڵبژاردنەکان تەعدیل دە کرێتەوە زەمینە ئەرەخسێ بۆ هەڵبژاردنێکی شایستە، یان ئەگەر توانیمان انشاالله دەتوانین لە دەستووردا زۆر گرنگە یەك مەسروف، زۆر گرنگە هەڵبژاردنی ئەنجومەنی پارێزگار هەڵبژاردنی پەرلەمانی کوردستان بکرێت، بۆیە ئەمە ڕەنگە پرسیار دروست بکات تاکەی، بۆیە من ئەو دوو بژاردەیە هەر کامیان بێ بە باشی دەزانم و سوپاس.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:

زۆر سوپاس، کاك سیپان فەرموو.

بەڕێز سیپان سالم حسن:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

دڤێ ماددی دوهێ دا هیچ وادەیەك نەهاتیە دیار ی کرن ژ بۆ هەڵبژاردنێن ئەنجومەنێ پارێزگەها بهێنە کرن، دەمەکی ل ئەنجومەنێ پارێزگا هەیە کو نزیکی نە ساڵ ن کو لەسەر کارێ خۆ بەردەوام بوون، لەوڕا گرنگە دڤێ هەموارکرنێ دا بهێتە دەست نیشان کرن کەنگی هەڵبژاردنێت ئەنجومەنێ پارێزگەها بهێنە دیار کرن و پشتگیریا ئاخافتنێن د.شێرکۆ و د.کاظم دکەم.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:

سوپاس، مامۆستا جهاد فەرموو.

بەڕێز جهاد حسن ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ب ناڤێ خودایت مەزن و دلوڤان، تەبعەن ئەز پشتگیریا ماددێ دوو دکەم وەك ..... .

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:

بەڕێز قسەکانت تەوجیهی کێ دەکەی؟ فەرموو.

بەڕێزجهاد حسن ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ماناڤێت پەرلەمانی ڤە بۆ پەرلەمانی نەبوو بۆ جەنابێ وەیە، بەڕێز سەرۆکا پەرلەمانێ، وەکیا دیار تەبعەن پشتگیریا ئەڤی ماددێ هەمی دکەین، بۆچی؟ چونکە ئەم دزانین چ زیانەك د پرۆسا دیموکراسی ناکەتن ئەڤ کەسانە تەنێ ژی دخەڵکێت هاتینە سەر ڤێ کورسی کە نە مەسەلەکا وەسا هاتینە، مەسەلەکا تەکنۆکراتا پتر شارەزایی تێدای کو خزمەتا پارێزگەهێت خۆ بکەن، یا دی ژی ئەم مودەیەکی دانێن بۆچی ل کوردستانێ ڕاستیا دگەل چ مودا نیمە یێ تەحدید کری، بۆچی؟ چونکو ئەم زروفێت خۆ دزانین چەوانە ئیحتمالە شەرمەزار بین دگەل خەڵکی خۆدا، باش دزانین وەکی خۆ بمینیت.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:

تمام زۆر سوپاس، کاك دیاری فەرموو.

بەڕێز دیاری انور حمەرحیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەی (٢) لەو شوێنەدا کە دەڵێت ئەم خولەی ئەنجومەنی پارێزگاکان لە پیادەکردنی تایبەتمەندیەکانیان لە کاتی کۆتایی هاتنی ماوەی یاساییان تا هەڵبژاردنی خولێکی نوێی ئەنجومەن بەردەوام دەبن و پشتگیری وتەی هاوڕێکانم دەکەم لەوەی کە داوایان کردکە کاتێکی دیاری کراو دابندرێت لەبەرئەوەی دیاری نەکردنی کات کە لە ماددەی دووەم دا هاتووە، ئەمە هەوڵێکە بۆ لاواز کردنی دیموکراسی، جارێکی دیکە دەیڵێمەوە بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان، ئەمە ئەرکێکی مێژوویی لەسەر ئێمە پەرلەمانتاران کە ڕێز لە یاسا بگرین و هەوڵ بدەین ئەو بێ ئومێد بوونەی خەڵك کە بێ ئومێد بووە کە سالانێکە دروست بووە لەسەر هەڵبژاردن ئەم ئومێدە بۆ خەڵك بگێڕینەوە و هیوادارم کاتێ دیاری بکرێ بەوەی کە کەمتر لە سالێك بێت.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:

بەڵێ زۆر سوپاس، تکایە پێشنیارەکانتان بە وازحی بکەن و پشتگیری ئەوانەی پێشی خۆتان بکەن، لەبەرئەوەی لێرە تەنها قسە لەسەر نەسی ماددەکانە و خیتاباتی سیاسی نییە، موناقەشە و گفتوگۆیە لەسەر ماددەیەکی دیاری کراو، د.صباح فەرموو.

بەڕێز صباح محمود محمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من پشتگیری بۆچوونەکانی کاك حکمت و خوشکە حسیبە و کاك جهاد دەکەم، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:

سوپاس، کاك ابوبکر فەرموو.

بەڕێز ابوبکر عمر عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لە پێناوی ئەوەی کە دواخستنی هەڵبژاردنەکان چی دی نەبێت نەریت کە چوار خولی هەڵبژاردنی پەرلەمان هەر چوار خولەکە دوا خراوە، دوو خولی هەڵبژاردنی ئەنجومەنی پارێزگاکان هەردوو خولەکە بەداخەوە درێژکراوەتەوە، یەك هەڵبژاردنی ئەنجومەنی شارەوانیەکانما ن کردووە، لە پێناوی ئەوەی کە ئەنجومەنی پارێزگاکان نەسپێرین بە ئاییندەیەکی نادیار، بۆیە منیش پێشنیار دەکەم کە کات دیاری بکەین درێژکردنەوەی ئەم خولەی ئەنجومەنی پارێزگاکان لە ساڵێك زیاتر درێژە نەکێشێ، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.فاڵا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:

بەڵێ زۆر سوپاس، کاك عبدالسلام فەرموو.

بەڕێز عبدالسلام عبدالله حسن:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من پشتگیری لە وتەکانی بەڕێز کاك حکمت دەکەم کەوا دەقی ماددەی ٢ وەکو خۆی بمێنێتەوە، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.فاڵا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:

سوپاس، کاك کاوە فەرموو.

بەڕێز کاوە عبدالقادر حسن:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لە برگەی (٢) ماددەی (١٤) ی یاسای ژمارە (٣) ی ٢٠٠٩ دەڵێ (ماوەی خولی هەڵبژاردن چوار ساڵی ساڵنامەیە کە لە یەکەم دانیشتنەوە دەست پێ دەکات و بە کۆتای هاتنی ساڵی چوارەم کۆتایی دێت، بۆیە کاتێك کە سەیر دەکەی لە ماوەی (١٤) ساڵی ڕابردوو تەنها دوو هەڵبژاردن کراوە کە دەبووایە ئێستا لە خولی ..... .

بەڕێز د.فاڵا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:

پێشنیاری خۆت لەسەر ماددەکە بڵێ کاك کاوە، فەرموو.

بەڕێز کاوە عبدالقادر حسن:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

دیارە ئەمە دووەم جارە من قەتع دەکەی کە لە کاتێك دا مافی خۆمە کە دوو دەقیقە قسە بکەم، من پێشنیار دەکەم کە کاتێك دیاری بکرێت بۆ هەڵبژاردنی ئەنجومەنی پارێزگاکان و ئەو کاتە لە یەك ساڵ زیاتر نەبێ و لەو ساڵە لەگەڵ حکومەت قسە بکرێ و حکومەت مولزەم بکرێت کە لە ماوەی ئەم ساڵە هەڵبژاردنی ئەنجومەنی پارێزگاکان ئەنجام بدرێت و زۆر سوپاس.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:

زۆر سوپاس، یەعنی پشتگیری لە سەرۆکی فراکسیۆنەکەی خۆت دەکەی، بەڵێ سەلە خان فەرموو.

بەڕێز سلمی فاتیح توفیق:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

سەرەڕای تێبینیەکانم لەسەر هەموارکردنەوەی دوو ماددە هیوادارم پەرلەمانی کوردستان لە ئایندەیەکی نزیك دا بتوانێ کۆی یاسایەکە هەموار بکاتەوە و ئەو خەلەلانەی لەناو یاسایەکە هەیە بتوانێ هەموارى بکاتەوە و چاکی بکاتەوە، لە ٦/٢٣ ئەنجومەنی پارێزگا وادەی یاسایی خۆی تەواو بوو بە پێی برگەی ٣ لە ماددەی دەیەمی یاسای ژمارە ٢١ ی ساڵی ٢٠١١ ی هەموار کراوی یاسای ژمارە ٤ ی ٢٠٠٩ نەوەد رۆژی دیکە دەتوانێ لە دەسەلاتەکانی خۆی بەردەوام بێ، واتا تاوەکو ٢٠١٨/٩/٢٣ وادەی کۆتایی هاتنی ئەنجومەنی پارێزگاکان لەڕووی یاساییەوە لە ٢٠١٨/٩/٢٣ەوە حساب دەکرێ بە پێی ماددەی ٣، بۆیە کە هەموارى ماددەی دووەمەکە کە باسی دەکەین هیچ ئاماژەیەك نە بە یاسای ژمارە ٤ کراوە کە یاسایەکە بۆ هەڵبژاردنی ئەنجومەنی پارێزگاکانە و هیچ ئاماژەیەکیش بە یاسای ژمارە ٢١ ی ٢٠١١ نەکراوە بۆیە پێشنیار دەکەم ئەو (بەدەر)ەی کە لادراوە وەکو خۆی بمێنێتەوە و لەگەڵی دا بڵێ (بەدەر لە حوکمەکانی برگەی ٣ لە ماددەی دەیەمی یاسای ژمارە ٢١ ساڵی ٢٠١١ و پشتیوانی قسەکانی د.شێرکۆ دەکەم سەرەڕای ئەوەی لەگەڵ ئەوە دام کە بۆ ئەم خولە بێ و لە کۆتایی هاتنی ماوەی یاسایی تا هەڵبژاردنی خولێکی نوێ کە لە ساڵێك زیاتر تێ پەر نەبێ، چونکە نزیکەی ساڵێك وادەکەیەتی و ساڵێکیش دەکاتە دوو ساڵ، پێم وابێ ئەنجومەنی پارێزگا شەش ساڵ بەس کە بتوانێ دەسەلاتەکانی بەردەوام بێ و پێویستی بە گۆڕانکاری هەیە، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:

زۆر سوپاس، کاك سەرکۆ فەرموو.

بەڕێز سەرکۆ ازاد حسین:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لە ماددەی (٢) پێشنیار دەکەین کە ماوەی یاسایی هەڵبژاردنی پارێزگاکان بۆ ئەم خولە دیاری بکرێت کە لە هەشت مانگ تێ نەپەڕێت، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:

زۆر سوپاس، کاك شوان فەرموو.

بەڕێز شوان کریم محمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پشتگیری هەردوو لیژنەی ناوخۆ و یاسایی دەکەم کە یاسایەکە بەو گۆڕانکاریەی کە لە دوایی دا کراوە وەکو خۆی جێ بەجێ بکرێ.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:

زۆر سوپاسن کاك سیروان فەرموو.

بەڕێز سیروان فرج محمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

هەموو دەزانن بەهای دەنگدان و هەڵبژاردن و چوونە سەر سندوقەکانی دەنگدان لەوە دایە کە خەڵك و گەل بزانێ کەی ماوەی ئەم ئەنجومەنە تەواو دەبێ و کەی داهاتوو یان کەی هەفتەی داهاتووە و مانگی داهاتووە هە لێبژاردن کرا، بۆ ئەوەی ئەو ئەنجومەنەش پابەند بێ بەو بڕیارانەی کە دەردەچێ من پێموایە ئەم ئەنجومەنە بەڕێزە ئیشەکانی خۆیان جێ بەجێ کردووە، ئەم فەقەرەیەی کە هاتووە و دەڵێ (تا کۆتایی هاتنی ماوەی یاسایی یان تا هەڵبژاردنی خولێکی نوێی ئەنجومەن بەردەوام دەبن) هاوڕێیانمان باسیان کرد ئەو ماوەیە چەندە من پێموایە دەبێت لە شەش مانگ بۆ ساڵێك زیاتر نەبێ و بە تەحدید کردنی بەلایەنی کەمەوە مانگ و ساڵەکەش دیاری بکرێت، نەك بوترێ لە بەهاردا یان لە هاوین دا، هەر بەو بۆنەیەشەوە دەبێ ئەو شەش مانگە دابندرێت و تەحدید بکرێ و بەهانەیەك بۆ هیچ لایەنێك و هەروەها بۆ کۆمسیۆن نەمێنێتەوە دوا ئەوە بەدواداچوونی بۆ بکەین و بتوانین ئەو دەسەڵاتەمان بەکاربێنین و بزانین ئەم بەهانەیە چییە بۆ ئەم پاش خستنە؟.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:

زۆر سوپاس، لیلی خان فەرموو.

بەڕێز لیلی عبدالجبار حدو:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پشتگیریا لیژنا ناڤخۆ و یاسایی دکەم، ئەگەر ئەم سەح کەینێ ئەڤرۆ ئەم ل هەرێما کوردستانێ ل ناڤ واقعەکی داین کو ب شێوەیەکی گشتی بۆ پێك ئانینا حکومەتی رێکەڤتنێ سیاسی ل ناو لایەنێن سیاسی ماوەیەکی زۆر دڤێتن، ئەو کاریگەری لەسەر پرۆسا سیاسی ل هەرێما کوردستانێ ب شێوەیەکی گشتی دکاتن، ژ بەر وی کو ماوەیێ ئەنجومەنی پارێزگەهان بێتە زیاد کرن، ژ بەر کو چ فەراغا یاسایی درست نەبن.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:

زۆر سوپاس، بەڕێز هلز خان فەرموو.

بەڕێز هلز احمد محمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ب ناڤی خودی، هەلبەت تێبینیا من لسەر ماددا ل ڤێ دەستەواژی دەست پێ دکات تا هەڵبژاردنی خولەکی نوێ، ئەز پشتگیریا هەڤالێت خۆ دکەم کو ماوەیەك بێتە دەست نیشان کرن دە هەما نەمین و هەر موتلەقی تێدا بیتن، ئەڤ ماوەیە بێتە دەست نیشان کرن کو ب ماوەیا ساڵەکی زێدەتر نەبیتن، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:

زۆر سوپاس، کاك لوقمان فەرموو.

بەڕێز لقمان حمد حاجی:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

هیشتنەوەی ئەو ماوەیە بە کراوەیی جێگەی پرسیارەن، بۆیە منیش پشتیوانی لەو بۆچوونە دەکەم، کە پێوستە سەقفێکی زەمەنی دیاری کراو دیاری بکرێت بۆ هەڵبژاردنی ئەنجومەنی پارێزگاکان، لەم بارەیەوە پشتیوانی لە بۆچوونەکەی کاك سەرکۆ و سەلە خان هەموو هەڤالەکانی تر دەکەم.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:

زۆر سوپاس، کاك رێبوار فەرموو.

بەڕێز رێبوار عبدالرحیم عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پێم وایە دەقی ماددەی (٢) بریتیە لە چارەسەریەکی یاسایی و تەشریعی، بەو ئاریشەیەکی یاسایی کە ڕووبەرووی ئەنجومەنی پارێزگاکان بووەتەوە لە هەرێمی کوردستان، ئەویش ئەوەیە کە ئەنجومەنی پارێزگاکان لە ماوەیەکی دووردرێژ دا لە بۆشایی یاسایی دا، بۆیە من پێشنیار دەکەم کە دەقی ماددەی (٢) وەکو خۆی بمێنێتەوە، چونکە ئەمە چارەسەریەکی یاساییە، سەرباری ئەوەش من تێبینیەکم هەیە لەسەر پیادەکردنی تایبەتمەندییەکان، ئەم وشەیە (تایبەتمەندیەکان) بگۆڕێ بە ئەرکەکان باشتر دەبێ، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:

زۆر سوپاس، سەرچنار خان فەرموو.

بەڕێز سەرچنار احمد محمود:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ڕاستە ئەم ماوەیە بۆ چارەسەری بۆشایی یاساییە، هەروەکو لە هۆکاری دەرچواندنی یاسایەکە ئاماژەی پێدراوە، بەڵام ناکرێ چارەسەر کێشە دروست بکات، ئەو بەڕێزانەی کە ئەندامی ئەنجومەنی پارێزگاکانن گەر بۆ ماوەی چوار ساڵ متمانەی پێداون و نزیکی ساڵێکە لە بۆشایی یاسایی دان، لەبەرئەوە ناکرێت ئەم هەڵبژاردنە ئەم درێژکردنەوەیە تا خولێکی نوێی هەڵبژاردن بێ و بە کراوەیی بمێنێتەوە و نازانرێ کەی هەڵبژاردنی داهاتوو ئەنجام دەدرێت، لەبەر ئەوە من پێم باشە ماوەیەکی بۆ دیاری بکرێت کە لە ساڵێك زیاتر نەبێ و زۆر سوپاس.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:

زۆر سوپاس، کاك مم فەرموو.

بەڕێز مەم اسکندر مەم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من بەرلەوەی تێبینی خۆم بخەمەڕوو پێشێلکاریەکی پەیڕەو حەز دەکەم بۆ جەنابتان و بۆ پەرلەمانتاران ڕوون بکەمەوە، بە پێی ماددەی (٥٤) برگەی (٣) ئەو ناوە تۆمار کراوە، سەرۆك بە ڕەچاوکردنی ڕێزبەندی تۆمارکردنی ناوی ئەندامان ڕێگە بە ئەندامان دەدات ئاخاوتن بکات، ئەو ناوە ریزبەندیەی بەڕێز سکرتێری پەرلەمان خوێندیەوە، ئەو ریزبەندیە نیە کە بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان دەیخوێنێتەوە، هیوادارم لە دانیشتنەکانی دیکە پابەندی برگەی (٣) لە ماددەی (٥٤) بن، دەربارەی تێبینی من لەسەر داڕشتنەوەی ئەم یاسایە هەڵبەتە بۆ ڕێزگرتن لە مەسەلەی پایەکانی دیموکراسی بێگومان دەبێ هەڵبژاردن لە وادەی خۆیدا بکرێت، نەوەك لە حاڵەتەوە ببێ بە عورف ببێ بە جۆرێك لە دیاردە کە لە هەرێمی کوردستان دا لە ماوەی خولەکاندا بینیومانە، بۆیە من پێشنیاز دەکەم کە داڕشتنەوەی ئەم یاسایە ماددەی (٢) بەم شێوەیە بکرێ (بەدەر لە حوکمی برگەی دووەم لە ماددەی (١٤) یەمی یاسایەکە ئەم خولەی ئەنجومەنی پارێزگاکان بۆ ماوەی (١٨٠) ڕۆژ لە دەرچوونی ئەم یاسایە لە پیادەکردنی ئەرك و دەسەڵاتەکانی ئەنجومەن بەردەوام بێت، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.ڤاڵا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:

سوپاس بۆ تۆ لە ڕێگەدان بە ناوی ئەندامانەوە قسەکردن بۆ گفتوگۆ، تەواو پابەندی پەیڕەو بووین و بە پێی پەیڕەو کارەکان دەکەین، مژدە خان فەرموو.

بەڕێز مژدە محمود محمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەداخەوە لە ناو دەزگایەکی شەرعیەت دا، نابێ ڕێگە بەوە بدرێ بەو درێژکردنەوانە کە بووە بە عورف، پێویستە لە وادەی خۆیدا هەڵبژاردن ئەنجام بدرێت و مێژووەکەی دیاری بکرێت، کە تێیدا هاوواڵاتیانی ئەم هەرێمە زەرەرمەند دەبن لەم بابەتی درێژکردنەوانەدا، پێویستە مێژوو و بەروارەکەی بە دەقیقی دیاری بکرێت.

بەڕێز د.ڤاڵا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:

بەڵێ زۆر سوپاس، ڕووپاك خان فەرموو.

بەڕێز ڕووپاك احمد رحمان:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

منیش داوا لە بەڕێزتان دەکەم کە لە ماددەی دووەم ماوە دیاری بکرێت، بۆ ئەنجومەنی پاریزگاکان بەم جۆرە لە پیادەکردنی تایبەتمەندیەکانی خۆیان بەردەوام بن، بۆ ماوەی دوو ساڵ لەڕۆژی کۆتایی هاتنی ماوەی یاسایی ئەنجومەنی پارێزگاکان، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.ڤاڵا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:

سوپاس، بدریە خان فەرموو.

بەڕێز بدریە اسماعیل محمود:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان، بۆ ئەوەی بەهای هەڵبژاردن بۆ هاوواڵ تیان بگەڕێنینەوە کە مافێکی خۆیانە پێم باشە هەڵبژاردنی پاریزگاکان لە کاتی خۆیدا ئەنجام بدرێت و ماوەکەی لەوە زیاتر درێژ نەکرێتەوە کاتێکی گونجاوی بۆ دیاری بکرێت، بۆیە لێرەوە من پشتگیری بەڕێز مامۆستا عبدالستار دەکەم قسەکانی ئەو دەکەم و هاوڕێیانیشم کاتێکی گونجاو دیاری بکرێت و لەوە زیاتر درێژ نەکرێتەوە، دەست خۆش، سوپاس.

بەڕێز د.فاڵا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:

سوپاس، کاك کاروان فەرموو.

بەڕێز کاروان عبدالرحمن عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

نەبوونی سەقفی زەمەنی بۆ ماوەی هەڵبژاردن زەمینەسازی دەکات بۆ بۆشایی یاسایی و لێکەوتەی سیاسی لە داهاتوودا بۆ چارەسەر کردنی کێشەکان و، ڕێگە نەدان بە بۆشایی سیاسی و یاسایی لە داهاتوو، من پێشنیاز دەکەم ماددەکە بەم شێوەیەی لێ بکرێت (بەدەر لە حوکمی بڕگەی دووەم لە ماددەی ١٤ یاسایەکە ئەم خولەی ئەنجومەنی پارێزگاکان بە پیادەکردنی تایبەتمەندیەکانیان لە کاتی کۆتایی هاتنی ماوەی یاساییان تا هەڵبژاردنی خولێکی نوێی ئەنجومەن بەردەوام دەبن، بەمەرجێك لە هەشت مانگ تێپەڕ نەکات، پشتیوانی قسەکانی کاك سەرکۆ دەکەم لەم بارەیەوە، هاوتا بکرێ لەگەڵ هەڵبژاردنی ئەنجومەنی پارێزگاکانی عیراق، سوپاس.

بەڕێز د.فاڵا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:

ئەندامانی دەستەی سەرۆکایەتی هەردوو لیژنە، هەر ڕوونکردنەوەیەکتان هەیە، ببورن کاك بەڵێن مابوو، کاك بەڵێن فەرموو.

بەڕێز بەڵێن اسماعیل حاجی ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

دیارە ماددەی (٢) ئەوەی کە باسکرا نازانم لیژنەی یاسایی، ئەوەی کە دەڵێ بەدەر لە حوکمی بڕگەی (٣) لە ماددەی (٣٠) گەر لابرا یان نا ئەگەر ئەوە بمێنێتەوە بێگومان تەئسیر دەکاتە سەر ناونیشانی پێشنیازی یاسایەکە و پێویستی بە گۆڕینە، بەڵام ئەوەی کە گرنگە لەم ماددەی (٢) مەسەلەی درێژکردنەوەی وادەی ئەنجومەنی پارێزگاکانە، بێگومان هەموومان پشتیوانی لەوە دەکەین کە هەڵبژاردنی ئەنجومەنی پاریزگاکان و هەموو ئەنجومەنی هەڵبژێردراوەکانی تریش لە کاتی خۆیدا بکرێ، بەڵام ئێمە لەماوەی ڕابردوو بە

داخەوە هەڵبژاردن نەك بۆتە سەبەبی ئیستقراریەتی سیاسی، زۆرجار نا ئیستقراریەتێکی سیاسی تری هێناوە، لەبەرئەوە پێشنیار دەکەم، بەم شێوازە دابڕێژرێتەوە یان وەکو خۆی بمێنێتەوە، یەعنی هیچ مودەیەك بۆ هەڵبژاردنی ئەنجومەنی پارێزگاکان دیاری نەکرێت، تا وەکو لە هەمواری هەشتەمی یاسای هەڵبژاردنەکان ڕۆژی نیشتمانی هەڵبژاردن دیاری دەکەین ئەو ڕۆژە لە یەك ڕۆژە هەڵبژاردن بۆ هەموو ئەنجومەنە هەڵبژێردراوەکان بەئەنجومەنی پارێزگاکان وپەرلەمانی کوردستان و، ئەگەر هەر هەڵبژاردنێکی تر هەبێ، یەعنی تەواوی هەڵبژاردنەکان بخەینە یەك ڕۆژەوە، هەم مەسارفی مالی لەسەر حکومەت و خەڵکی کوردستان سووك تر دەکات و، هەم ئیستقراریەتی زیاتری لێ دەکەوێتەوە، هیوادارم ئەم ماددەیە کە دەڵێین وەکو خۆی بمێنێتەوە، ڕێگە بە دەسەڵاتداران و بە حکومەت نەدا کە بە ڕەهایی بۆ خۆیان چەند بیانەوێ مودەکە درێژ بکەنەوە، پێشنیازی ئەوە دەکەم هیچ مودەیەك دیاری نەکرێت بۆ هەڵبژاردنی ئەنجومەنی پارێزگاکان تاوەکو ئێمە ڕۆژی نیشتمانی هەڵبژاردن دیاری دەکەین.

بەڕێز د.فالاّ فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان:

بەڵێ زۆر سوپاس، پشتگیری لە قسەکانی سەرۆکی فراکسیۆنت دەکەی، بەڕێز سەرۆکی لیژنەی یاسایی، فەرموو.

بەڕێز بژار خالد عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

وەکو بۆچوونا مە لیژنە یاسایی ل دەسپێکا مە دگەل هەندێ دێ ئەڤ ماددە وەکو خۆ بمینێت ژ بەرکو مشکیلا مە ئید یاسایێدا نینە یاسایێت پێشتر وەختی دیار کری بو هەڵبژاردنی دچێت ژ ئەنجومەنێت پارێزگا بن، چێت پەرلەمانیدا بن، چیت سەرۆکایەتیا بن، هەر هەڵبژاردنەك هەر مئەسەسەك بشەرعیەتا خەلکی مە بێتە دانان یاسایێ مە فەراغ نەبایە کات هەمی گاڤا دیار کرییە، بەڵێ هەندێك جارا ژبەر هەندەك سەبەبا ژبەر هەندەك ئەگەرێت ساسی بێت یێت ژینگەهەکا گونجاو نەبیت هەڵبژاردن نەشیا تێدا بێنەکرن، کەواتە مە موشکیلە دیار کرنا وەختی نینە یاسا هەمی گاڤا بۆمە وەختی دیار کری بەس ئەم نەشیاینە ئەم وی وەختی دا بکەن ژبەر هەر سەبەبەکی بێت ژبەر هەندێ ئەم گرینگ نزانن کو پێشنیازیدا وەختەك بێتە دیار کرن ئەگەر وەختاتە دیار کرن موحتەمەلە دیسا هەر نێێتە کرن کوی وەختیدا هەم د جارەکا دی تووشی بیت وە جارەکا دی یاساکا دی هەموار بکەین، ئەو فەراغە هەی جارەکا دی پربکەینەڤە وەکی دیارە ژی کو ل دیف بڕیارا ژمارە (٤) یا ل (٢٠١٩/٣/١٩) دەرکەتی بڕیارا مە دەنگ نییە (١:٢٠:٤٠) کو ئەڤە شوێنی تاریخی حەتا نوکە جڤات نەشیا مومارەسا کو دەسەلاّتێت خۆێت یاسایی بکات، هەروەسایە دیارە کو ژی هەڵبژاردنێت ئەنجومەنێت پارێزگایێت عیراقێ ل هەیڤا چارا سالاّ بێت دێنە کردن وە ئەگەرەکی زۆرێ هەی کو پارێزگایێت هەرێمێ ژی دویت وەختیدا دگەل هەلبژاردنێت پارێزگەهێت عیراقێ بێتە کرن ژبەر هەندێ ژی هەر وەکو لیژنەی یاسایی ئەم حەز ناکەین تاریخەکی دیار بکەین باشترە ئەم جارێ جاڤەرێ بکەین دەنگ نییە (١:٢٢:١٦)

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، بەڕێزان کێ دەیەوێ قسە بکات لە لیژنە؟ کاك (عثمان)، فەرموو.

بەڕێز عثمان علی سمایل:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئێمە لەگەڵ ئەوەین بەم شێوەیە بێت، ئێمە بەدەر لە حوکمی بڕگەی دووەم لە ماددەی چوارەمی یاساکە و بەدەر لە حوکمی بڕگەی سێیەم لە ماددەی(٣١) لە یاسای ژمارە (٤)ی ساڵی (٢٠٠٩)ی هەموار کراو، ئەم خولەی ئەنجوومەنی پارێزگاکان لە پیادە کردن تایبەتمەندیەکانیان لە کاتی کۆتایی هاتنی ماوەی یاساییان تا هەڵبژاردنی خولی نوێی ئەنجومەن بەردەوام دەبن.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڕێز کاك (جەلال)، فەرموو.

بەڕێز جەلال محمد امین:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەوەی گوێبیستی بووین لە وتەی یەکێك لە ئەندامە بەڕێزەکان کە گوایە ماددەی چواردەیەم تەنیا یەك بڕگەیە، بۆ ئەو بەڕێزە و تەواوی ئامادەبوان روونی دەکەمەوە کە ماددەی چواردەیەم (٣) بڕگەیە، بۆیە ئاماژەمان پێداوە بەدەر لە حوکمەکانی بڕگەی دووەم، وە ماددەی چوارەمە (١) بڕگەیە تەنها حەزم کرد ئەو روونکردنەوە بۆ ئەو بەڕێزە بدەم، سوپاس.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمان:

(د.ڕێواز)، فەرموو.

بەڕێز د. ڕێواز فائق حسین:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

هەرچەندە من حەقی ئەوەم نییە وەلاّم بدەمەوە، بەلاّم قسەکەم نوقتە نیزامییە، بۆیە قسە دەکەم، بەڕێزتان دەزانن کە بە گوێرەی دەستووری عیراقی هەر کاتێك قانوونێکی هەرێمی کوردستان معالەجەی مەوزوعێکی کردبوو، وە قانوونێکی عیراقیش معالەجەی عەینی مەوزوعی کردبوو، هەمیشە ئەولەویەت بۆ قانوونە کوردستانیەکەیە، یا قانوونەکەی هەرێمی کوردستانە، لەبەر ئەوە پێکەوە گرێدانی هەڵبژاردنی پاێزگاکان هەرێمی کوردستان لەگەڵ هەڵبژاردنی پارێزگاکانی عیراق بە تەصەوری من نا دەستوورییە، بۆیە داوا لە بەڕێزتان و لیژنەی یاسایی ئەکەم کە هەڵبژاردنی پارێزگاکانی هەرێم و عیراق بە یەکەوەی گرێ نەدەن، چونکە دەستوور ئەو حەقەی داوە بە هەرێمی کوردستان کە کار بە قانوونەکانی خۆی بکات، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، ئەو روونکردنەوەی لیژنەی یاسایی روونکردنەوە بوو وە لەناو یاساکەدا هیچ گرێدانێك نییە، وە لیژنەی یاسایی تەواو پابەندە بە دەستوور وە رەنگە پێویستی بە روونکردنەوە نەبێت بۆیان. ماددەی (٣) بخوێننەوە سەرۆکی لیژنەی یاسایی.

بەڕێزبژار خالد عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ماددەی (٣): پێویستە ئەنجومەنی وەزیران لایەنە پەیوەندیدارەکان حوکمەکانی ئەو یاسایە جێبەجێ بکەن.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئەندامانی بەڕێزی پەرلەمان ماددەی (٣) دەخەینە گفتووگۆ هەر ئەندامێك دەیەوێت قسە لەسەر ماددەی (٣) بکات دەست بەرز کاتەوە، بەڕێز (هدیە) خان، بەڕێز کاك (مم)، بەڕێز کاك (ازاد)، فەرموو (هدیە) خان.

بەڕێز هدیه مراد حیدر:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من لەگەلم ماددەی (٣) هەر وەکو خۆ بمینێ پشتگیری لەوە دەکەم، سوپاس.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڕێز کاك (مم)، فەرموو.

بەڕێز مم اسکندر مم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

زۆر جار مە گولقێ دەستەواژێ ل مەفهەمێدا کو پشتەڤانیا پێشنیارا هەڤالێت خو دکەم ددەمەکیدا راستە مە بیرو باوەرێت سیاسی ئاینی ژێ جودایێت هەین بەس هەمی دڤێ هۆلێدا هەڤالێت ئیکین پیشنیار دەکەم کو ئەو پێشتگیریا دەبێژیت پشتەڤانیا پێشنیارا هەڤالێت خو دکەم بەس بوو کەسێ حسیب نەبی چونکە بەحس کییە مەبەست کییە، پشتگیریا گوتنا هەڤالاً خۆ (هدیه مراد) دکەم، سوپاس.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڕێز کاك (ازاد)، فەرموو.

بەڕێز ازاد اکرم بهرام:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

مادام پێشنیازی یاسای هەموارى یاسای (٣) دەکەین دوو پێشنیارم هەیە دەمەوێت ئەو پێشنیارە بلێم، یەکەم:لەیاسای ژمارە (٣) هاتووە ئەنجومەنەکان سەر بە وەزارەتی ناوخۆیە، بگۆرێت سەر بە پەرلەمان بێت باشترە، ئەو کات وەحدەی حیسابی هەیکەلیشی دەبێت، چونکە ئێستا ئەنجوومەنەکان نە وەحدەی حیسابیان هەیە، وە نە هەیکەلیان هەیە، پێشنیاری دووەمیشم لە یاسای ژمارە (٣) هاتووە خولی یەکەمی ئەنجوومەن خانەنشین دەبێت، هەتا ئێستا دیار نییە خولی یەکەم کامەیە، وا باشترە خولی یەکەم هەڵبژێردرێت، بۆ ئەوەی بگۆترێت کە پاشان مەودایەکەیان تەواو بوو خانەنشین بکرێت، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڕێز سەرۆکی لیژنەی یاسایی ماددەی (٤) بخوێننەوە.

بەڕێزبژار خالد عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ماددەی (٤): کار بەهیچ دەقێکی یاسایی یان بڕیارێك ناکرێت کە ناکۆك بێت لەگەڵ دەقەکانی ئەم یاسایە.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمان:

دەرگای گفتوگۆ لەسەر ماددەی (٤) دەکەینەوە، هیچ ئەندامێك نایەوێت قسە بکات، ماددەی (٥) بخوێننەوە.

بەڕێزبژار خالد عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ماددەی (٥): ئەم یاسایە لە رۆژی دەرچواندنی جێبەجێ دەکرێت وە لە رۆژنامەی فەرمی وقائعی کوردستان بلاّو دەکرێتەوە.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمان:

هیچ ئەندامێك نایەوێت قسە لەسەر ماددەی (٥) بکات، فەرموو هۆیەکانی دەرچواندن بخوێنەوە.

بەڕێز بژار خالد عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

هۆیەکانی دەرچواندن:

بەمەبەستی دروست نەبوونی بۆشایی یاسایی لە ئەنجوومەنی پارێزگاکان و بەردەوام بوونی ئەنجوومەنەکان لە پیادە کردنی تایبەتمەندیەکانی بەمەبەستی فەراهەم کردن و گەیاندنی خزمەتگوزاریەکان بۆ هاوڵاتیان بەشێوەیەکی باشترئەم یاسایە دەرچوێنرا.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمان:

دەرگای گفتوگۆ لەسەر هۆیەکانی دەرچواندن دەکەینەوە هەر بەڕێزێك دەیەوێت قسە بکات دەست بەرز کاتەوە، بەڕێز مامۆستا (ویسی)، بەڕێز (د.محی الدین)، بەڕێز کاك (جەنان)، بەڕێز کاك (د.شێرکۆ)، بەڕێز (د.زیدان)، بەڕێز (د.کاظم)، بەڕێز (د.گەلاویژ)، بەڕێز (د.اسماعیل)، بەڕێز مامۆستا(جیهاد)، بەڕێز کاك (مم)، بەڕێز مامۆستا (رێبوار)، بەڕێز (مژدە) خان. مامۆستا (وەیسی)، فەرموو.

بەڕێز ویسی سعید ویسی:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

من لەگەڵدام ئەو نەصە وەکو خۆی بمێنێتەوە، تەنها لە دێری دووەم لە پیادە کردنی تایبەتمەندیەن بکرێت بە (لە پیادە کردنی دەسەلاتەکان) بە مەبەستی فەراهەم کردن و گەیاندنی خزمەتگوزاریەکان بۆ هاوڵاتیان بە شێوەیەکی باشتر، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، تەنها رووونکردنەوەیەك لەسەر تایبەتمەندیەکان، لەبەر ئەوە قانوونەکە خۆی ئیختیصاصاتی بەکارهێناوە (فی ممارسه اختصاصات) کە دەلێت دەسەلاتەکان یەعنی صلاحیات، بەلام اختصاصاتی بەکار هێناوە تەرجوومە کراوە بۆ کوردیەکەی لە جێی (اختصاصات) (تایبەتمەندییەکان) بەکارهاتوو، بۆیە ئەوە وەکو رووونکردنەوەیەك بوو بۆتان، (د.محی دین)، فەرموو.

بەڕێز محی الدین حسن یوسف:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

منیش دوو وشە هەیە یەعنی بەراستی پیادەکردنی تایبەتمەندیەکان بکرێتە (پسپۆریەکان) و (دەسەلاتەکان)، لە ئاخیر دێریشت کە ئەم یاسایە دەرچوێنرا ئەو یاسایە هەموار کرا چونکە ئەو یاسایە دەرنەچووە هەموار دەکرێت، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، بەڕێز کاك (جنان)، فەرموو.

بەڕێز جنان جبار بویا:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

منیش پشتگیری ماموستا (ویسی) دەکەم، بەس ئەلێرە ئەمن تەوزیحم هەیە، مەوزوعی پیادەکردنی تایبەتمەندیەکانی، تایبەتمەندیەکانی وا بزانم ببیتە (پسپۆر) (اختصاصات) ئەو کەلیمە ببیت بە پسپۆر، وە تەحدید بکرێت ئایا تایبەتمەندیەکان بودجەیە دەسەلاتە لێپرسینەوەیە ئەرکە رووونکردنەوەی دەوێت، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڕێز (د.شیرکۆ)، فەرموو.

بەڕێز شیرکۆ جودت مصطفی:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

هۆکاری دەرچواندن لەگەڵ ماددەی (١) یەك ناگرێتەوە لەم هەموارەیا، بۆیە هۆکارەکانی دەرچواندن یان ئەبێت ماددەی (١) لاببرێت، بۆ ئەوەی هۆکاری دەرچواندن وەکو خۆی بمێنێتەوە یان ئەبێت هۆکاری دەرچواندن ئەوەی ئیزافە بکرێت ئەوەی کە لە ماددەی (١) هاتووە، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، بەڕێز (د.زیدان)، فەرموو.

بەڕێز زیدان رشید خان اودل:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پشتگیری لە هۆیەکانی دەرچوون دەکەین لە لێژنەی یاسایی و لە لێژنەی پێشمەرگە کە وەکو خۆی بمێنێتەوە، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، بەڕێز (د.کاظم)، فەرموو.

بەڕێز کاظم فاروق نامق:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

لە دوای ئەو پێشنیازانەی خۆم و هاوڕێکانم کردمان پێشنیاز دەکەین هۆیەکانی دەرچواندن بەم شێوازەی لێبکرێت بەمەبەستی دروست نەبوونی بۆشایی یاسایی لە ئەنجوومەنی پارێزگاکان، پەرلەمانی کوردستان حوکمەت ناچار دەکات کە لە نزیکترین کاتدا وادەی ئەنجامدانی هەڵبژاردنی پارێزگاکان ئەنجام بدات، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەڕێز (د.گلاویژ)، فەرموو.

بەڕێز گلاویژ عبید عثمان:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

هەموار کردنی یاسای ژمارە (٣)ی ساڵی (٢٠٠٩) لە جێگەی خۆیەتی بۆ ئەوەی بۆشاییەکی یاسایی دروست نەبێت، هاوڵاتیان بێبەش نەبن لە خزمەتگوزاریەکان و راهێکردنی ئیش و کارەکانیان، بۆیە هۆیەکانی دەرچواندن پشتگیری دەکەم و پاڵپشتی دەکەم کە وەکو خۆی بمێنێتەوە، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، بەڕێز (د.اسماعیل)، فەرموو.

بەڕێز اسماعیل علی طه:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پشتەڤانیا بۆچوونا (د.شێرکۆ) دکەم، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، بەڕێز ماموستا (جهاد)، فەرموو.

بەڕێز جهاد حسن ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پشتگیریا لیژنا یاسایی دکەین هۆیەکانی دەرچواندن وەك خۆ بمینیتەوە، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، بەڕێز کاك (مەم)، فەرموو.

بەڕێزمەم اسکندر مەم:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

به بڕوای من مەسەلەی هۆیەکانی دەرچوون پەیوەندی نییە لەگەل ماددەی (١)ی یاساکەدا، وەکو پێشتر باسمان کرد هاتووە، بەشی یەکەمیان هەڵبژاردنی پارێزگا لە دەرەوەی ئەنجوومەن، کە پێم وایە نووقتە بنەرەتیەکەی ناو ئەم یاسایەیە وە زائیدەن درێژکردنەوەی ماوەی یاساکە، بۆیە پێشنیازم هەیە ئەگەر بە زۆرینە پەسەند کرا پێداگری کرا لەسەر ئەوەی ئەو ماددەیەی یەکەمیان بە زۆرینە پەسەند کرا تێپەڕێنرا ئەو کاتە پێویست ئەکات دارشتنەوەی هۆیەکانی دەرچواندن پێشنیاز دەکەم بەم شێوەیە بێت، بەمەبەستی دروست نەبوونی بۆشایی یاسایی لە ئەنجوومەنی پارێزگاکان و ئەگەر پەسەند کرا کە من دژی ئەوەم کە بەم شێوەیە پەسەند بکرێت، بەڵام ئەگەر پەسەند کرا دەبێت بەم شێوەیە بێت سیاغەکەی، (رێگا خۆشکردن بۆ ئەوەی لە دەرەوەی ئەنجوومەنی پارێزگاش دەرفەتی هەڵبژاردنی پارێزگار هەبێت بۆ پیادە کردنی نەك تایبەتمەندیەکانی ئەرك و دەسەلاتەکانی بە مەبەستی فەراهەم کرن و گەیاندنی خزمەتگوزاریەکان) تا دوایی بۆ هاولاتیان هۆیەکانی دەرچواندن دەبێت پەیوەندی بە کۆی مادەکانی ترەوە بێت لە خزمەتی مادەکانی ترا بێت، دیسانەوە جەختەکەم پێویست دەکات لە دەرەوەی ئەنجوومەن سەرۆکی پارێزگار هەڵنەبژێردرێت بەڵکو ئەندامی ئەنجوومەن بێت، سوپاس.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، ماموستا (رێبوار)، فەرموو.

بەڕێز رێبوار عبدالرحیم عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

جەنابتان ئەزانن کە ئەنجومەنی پارێزگاکان بریتییە لە پەرلەمانێکی بچوك بۆ چاودێریکردنی دەسەلاتی جێبەجێکردنی خۆجێیی، بۆیە بۆ ئەو مەبەستە یەکێك لە ئەرکە سەرەکیەکانی ئەنجومەنی پارێزگاکان کە بریتییە لە چاودێریکردن، پێم باشە دەستەواژەی (چاودێری کردن) ئیزافە بکرێت بۆ ئەم دەقەی لە هۆیەکانی دەرچواندن هاتووە، ئەویش بەو شێوەیەی لێبێت، (بە مەبەستی چاودێریکرنی دەسەلاتی

جێبەجێ کراو و فەراهەم کردنی خزمەتگوزاریەکان بۆ هاوڵاتیان بە شێوەیەکی باشتر ئەم یاسایە دەرچوێنرا)، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، بەڕێز (مژدە) خان، فەرموو.

بەڕێز مژدە محمود محمد:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان

پشتگیری لە قسەکانی بەڕێز (د.کاظم)دەکەم، زۆر سوپاس.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، دەستەی سەرۆکایەتی هەردوو لیژنەکە رووبکردنەوەتان هەیە؟ کاك (عباس) فەرموو.

بەڕێز عباس فتاح صالح:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان

بۆ هۆیەکانی دەرچواندن رێکخستنەوەیە بۆ ئەندامانی بەڕێز، بەمەبەستی دروست نەبوونی بۆشایی یاسایی لە ئەنجومەنی پارێزگاکان و بەردەوام بوونی ئەنجوومەنەکان لە پیادەکردنی تایبەتمەندیەکانی بە مەبەستی هەلبژاردنی پارێزگار لە دەرەوە ئەندامان یان لە نێوانیاندا بۆ فەراهەم کردن و گەیاندنی خزمەتگوزاریەکان بۆ هاوڵاتیان بە شێوەیەکی باشتر ئەم یاسایە دەرچوێنرا، ئەمە هەندێك رای ئەندامانیش بۆ رێکخستنەوەی هۆیەکانی دەرچواندن، سوپاس.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئەمە رای لیژنەی یاسایی و لیژنەی ناوخۆیە کە ئیزافەیان کردووە، هەم بەمەبەستی نەهێشتنی بۆشایی یاسای هەمیش بۆ هەڵبژاردنی پارێزگار لە دەرەوە و لە ناوەوەی ئەندامانی ئەنجومەندا بەو شێوەیەی کە ئیشارەتی پێدارا، داوا لە هەردوو لیژنەی تایبەتمەند دەکەین کە هەر ئەمرۆ کۆبوونەوەی خۆیان بکەن وە پێشنیار و رای ئەندامانی بەڕێزی پەرلەمان کۆبکەنەوە راپۆرتی خۆیان ئامادە بکەن وە ئەندامانی بەڕێزی پەرلەمان ئاگادار دەکەینەوە کە بەیانی سەعات (١١:٠٠) ی پێش نیوەرۆ کۆبوونەوەی دەنگدانە لەسەر ئەو پێشیازی یاسایی کە ئەورۆ مناقەشەی کراوە، زۆر سوپاس بۆ بەڕێزتان دانیشتنەکە هەڵدەگرین.

منی نبی قهوچی	**هێمن هەورامی**	**د. ڤالا فرید ابراهیم**
سکرتێری پەرلەمانی	**جێگری سەرۆکی پەرلەمانی**	**سەرۆکی پەرلەمانی**
کوردستان – عێراق	**کوردستان – عێراق**	**کوردستان - عێراق**

٢/ خوێندنەوەی بەرنامەی کار و پوختەی دانیشتن و ناوی ئامادەبوو و ئامادەنەبووان لەلایەن بەڕێز سکرتێری پەرلەمان.

٣/دەست پێ کردنی بڕگەکانی بەرنامەی کار لەلایەن بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

٤/ خوێندنەوەی دووەمی پێشنیازی یاسای هەمواری یاسای ژمارە (٣)ی ساڵی ٢٠٠٩ ی یاسای پارێزگاکانی هەرێمی کوردستان وە خستنەڕووی ڕاپۆرتی هاوبەشی لێژنەی کاروباری یاسایی و لێژنەی پێشمەرگە و ناوخۆ و ئاسایش و ئەنجومەنی خۆجێیەکان و گفتوگۆ کردنی پێشنیازی یاسای ناوبراو بە پێی حوکمی ماددەکانی (٨٧ و ٨٨ و ٨٩) لە پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمانی کوردستان.

٥/ کۆتایی هاتنی دانیشتنەکە لەلایەن بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ناوی ئەو ئەندامانەی مۆڵەت پێدراون یان بە بێ مۆڵەت ئامادەنەبوون بۆ دانیشتنی ژمارە (١١)ی ئاسایی خولی پێنجەمی هەڵبژاردنی پەرلەمان لە بەرواری ٢٠١٩/٧/٧ .

١/بێگەرد دڵشاد شکرالله/مۆڵەت

٢/سۆران عمر سعید/ ئامادەنەبوو

٣/شنۆ اشقی عبدالله/ مۆڵەت

٤/شیرین امین عبدالعزیز/مۆڵەت

٥/فیصل عباس عولا/مۆڵەت

٦/ محسن حسین مستەفا/ ئامادەنەبوو

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئەندامانی بەڕێزی پەرلەمان، دەست بەجێبەجێ کردنی بڕگەی یەکەمی بەرنامەی کاری ئەمڕۆمان دەکەین، داوا لە دەستەی سەرۆکایەتی هەردوو لێژنەی یاسایی و لێژنەی پێشمەرگە و ناوخۆ و ئاسایش و ئەنجومەنە خۆجێیەکان دەکەین بفەرموون بۆ جێگای خۆیان، بەڕێز سەرۆکی لێژنەی یاسایی لە ناونیشانی پێشنیازی یاسایەکەوە دەست پێ دەکەین، بفەرموون لەسەر ناونیشانەکە ئەگەر هیچ پێشنیارێك هەیە بۆ ئەوەی بیخەینە دەنگدان، کاك بژار فەرموو.

بەڕێز بژار خالد عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەگەر ئیجازە هەبێت، بەس ڕوونکردنەوەیەك وەکو لێژنا یاسایی، پشتی پێشتیازا یاسایا هەمواری یەکەمی یاسای ژمارە (٣) ی ساڵی ٢٠٠٩ ی یاسای پارێزگاکانی هەرێمی کوردستان د دانیشتنا ژمارە (١٠) ئاساییا پەرلەمانی کوردستان دا ڕێکەفتی ٢٠١٩/٧/٦ خاندنا یەکی بۆ هاتیە کرن، ژ لایێ بەڕێز سەرۆکی پەرلەمانی ڕا هاتیە ئاراستە کرن بۆ هەردوو لێژنەیەن کاروبارێن یاسایی و لیژنا پێشمەرگە و نافخۆ و ئاسایش و ئەنجومەنا خۆجێیەکان وەك کو لیژنێت تایبەتمەند، ل دیڤ وان ئەرکێت (٨٩) بڕگە ژ پەیڕەوی ناڤخۆیی پەرلەمانێ کوردستانێ دایە لیژنا تایبەتمەند بۆ دارشتنا وان پێشنیاران ئەوێن ژ لایێ ئەندامێن پەرلەمانێ

فە د دانیشتنا ژمارە (١١) یا ئاساییا پەرلەمانی کوردستانێ دا هاتینە ئاراستە کرن، پشتی هەردوو لیژنەی تایبەتمەند کۆن بوونا خۆ کری و وان پێشنیاران هاتینە کرن، نوکە ل بەر دەستی مەنە بتەنێ ئەو پێشنیارانە ئەوین گرێدای ب ناڤ و نیشانێ پێنشیازا یاسایی فە ژ بەر کو وەکو لیژنا یاسایی ئەو جوملە یان ئەو رستە یا کو نەگونجا دگەل ناڤ و نیشانێت یاسایێ مە ڕەش کر، ژ بەرهەندێ ئەو پێشنیار بتەنێ مە نە نڤیسینە ل ڕاپۆرتا خۆدا ئامادە نەکرینە، پێشنیازا یاسایی.

پێشنیازی یاسای هەموار یەکەمی یاسای ژمارە ٣ ی ساڵی ٢٠٠٩ یاسای پارێزگاکانی هەرێمی کوردستان ـ عیراق.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمان:

هەرێمی کوردستان ـ عیراق وەکو لە ئەسڵی یاسایەکەدا هاتووە، هیچ پێشنیارێك نییە لەسەر ناونیشانی پێشنیازەکە، بفەرموو جارێکی تر بیخوێننەوە بۆ ئەوەی بیخەینە دەنگدان، فەرموو.

بەڕێز بژار خالد عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پێشنیازی یاسای هەمواری یەکەمی یاسای ژمارە ٣ ی ساڵی ٢٠٠٩ یاسای پارێزگاکانی هەرێمی کوردستان ـ عیراق.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئەندامانی بەڕێزی پەرلەمان ناونیشانی پێشنیازی یاسایەکە، وەکو ئەوەی کە خوێنرایەوە دەیخەینە دەنگدان، هەر ئەندامێکی بەڕێزی پەرلەمان ڕەزامەندە لەسەر ناونیشان تکایە دەست بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس (٨١) پەرلەمانتار لەگەڵە ئەوەی لەگەڵ نییە دەست بەرز بکاتەوە؟ (٨) پەرلەمانتار لەگەڵ نییە، کەواتە بە زۆرینەی دەنگ پەسەند کرا، بفەرموون ماددەی یەکەم بخوێننەوە کاك بژار فەرموو.

بەڕێز بژار خالد عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ماددەی/١

چوار پێشنیار هەنە، پێشنیاری یەکەم، هەڵبژاردنی پارێزگار لە دەرەوەی ئەندامانی ئەنجومەن یان لە نێوانیان دا بەزۆرینەی ڕەهای ژمارەی ئەندامانی ئەنجومەن دەبێت، لە ماوەیەك کە ئەوپەڕی (٣٠) ڕۆژ لە مێژووی بەستنی یەکەم دانیشتنەوە تێپەڕ نەکات تەنها بۆ ئەم خولە.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمان:

پێشنیازی یەکەم دەخەینە دەنگدان، تەنها بۆ ئەم خولە ئیزافە کراوە کە سێ پەرلەمانتار تەئیدیان کردووە، واتا هەڵبژاردنی پارێزگار لە دەرەوە بۆ ناوەوەی ئەندامانی ئەنجومەن و بە زۆرینەی ڕەهای ژمارەی ئەندامانی ئەنجومەن دەبێ لەماوەیەکدا کە ئەو پەڕی (٣٠) ڕۆژ لە مێژووی بەستنی یەکەمین دانیشتنەوە تێپەڕ نەکات تەنها بۆ ئەم خولە بێت، ئەو ئەندامانی کە لەگەڵن ئەو پێشنیازە بخرێتە دەنگدان

تکایە دەست بەرز بکاتەوە؟ (٢) کەس لەگەڵ، ئەو ئەندامانەی کە دژی ئەو پێشنیازەن دەست بەرز بکەنەوە؟ زۆر سوپاس، (٥٩) پەرلەمانتار لەگەڵ پێشنیارەکە نین، پێشنیارەکە بە زۆرینەی دەنگ ڕەت کرایەوە، پێشنیاری دووەم.

بەڕێز بژار خالد عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پێشنیاری دووەم/

هەڵبژاردنی پارێزگار لە نێو ئەندامانی ئەنجومەن بە زۆرینەی ڕەهای ژمارەی ئەندامانی ئەنجومەن دەبێت، لە ماوەیەکدا کە ئەو پەڕی (٣٠) ڕۆژ لە مێژووی بەستنی یەکەم دانیشتن تێپەڕ نەکات.

بەڕێز د.فاڵا فرید إبراهیم/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئەو پێشنیارە وەکو خوێندییەوە تەنها هەڵبژاردنی پارێزگارە لە نێوان ئەندامانی ئەنجومەن، ئەوەی لەگەڵ ئەو پێشنیارەیە دەست بەرز بکاتەوە؟ (١٩) پەرلەمانتار لەگەڵ پێشنیارەکەیە، ئەو ئەندامانەی کە دژی پێشنیارەکەن دەست بەرز بکەنەوە؟ (٤٩) پەرلەمانتار دژی پێشنیارەکەن، کەواتە پێشنیارەکە بە زۆرینەی دەنگ ڕەت کرایەوە، پێشنیاری سێیەم بخوێننەوە.

بەڕێز بژار خالد عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پێشنیاری سێیەم/

هەڵبژاردنی پارێزگار لە نێو ئەندامانی ئەنجومەن بە زۆرینەی ڕەهای ژمارەی ئەندامانی ئەنجومەن دەبێت، لە ماوەیەکدا کە (٣٠) ڕۆژ لە دوای سوێند خواردنی لە مێژووی بەستنی یەکەمین دانیشتنەوە تێپەڕ نەکات.

بەڕێز د.فاڵا فرید إبراهیم/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئەوەی کە خوێندرایەوە دەیخەینە دەنگدان، ئەو ئەندامانەی کە لەگەڵن، جیاوازە، لیژنەی یاسایی ڕوونکردنەوە دەدەن دەڵێن ئێمە دەزانین یەکەم دانیشتن سوێند خواردنە، بەڵام ئەمانەتەن لەبەر ئەوەی ئەندامانی بەڕێزی پەرلەمان زیاتر لە سێ کەس پێشنیاری کردبوو، بۆیە خستوومانەتە نێو پێشنیارەکان، ئەوەی لەگەڵ ئەو پێشنیارەیە دەست بەرز بکاتەوە تکایە، چونکە لە ناو ڕاپۆرتی لیژنەدا هاتووە، بیخوێننەوە بەڕێز سەرۆکی لیژنەی یاسایی.

بەڕێز بژار خالد عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پێشنیاری سێیەم/

هەڵبژاردنی پارێزگار لە نێو ئەندامانی ئەنجومەن بە زۆرینەی ڕەهای ژمارەی ئەندامانی ئەنجومەن دەبێت، لە ماوەیەکدا کە (٣٠) ڕۆژ لە دوای سوێند خواردن لە مێژووی بەستنی یەکەم دانیشتنەوە تێپەڕ نەکات.

بەڕێز د.ڤالا فرید إبراهیم/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئەو ئەندامە بەڕێزانەی کە لەگەڵ ئەو پێشنیارەن دەستیان بەرز بکەنەوە؟ (٣) کەس لەگەڵە، ئەو ئەندامانەی کە دژی ئەو پێشنیارەن دەست بەرز بکەنەوە؟ (٣٦) ئەندام پەرلەمان دژی پێشنیارەکەیە، پێشنیارەکە بە زۆرینەی دەنگ ڕەت کرایەوە، پێشنیاری چوارەم ئەوەیە کە ماددەکە وەکو خۆی بمێنێتەوە، بەڕێز سەرۆکی لیژنەی یاسایی ماددەکە وەکو خۆی بخوێننەوە بۆ ئەوەی بیخەینە دەنگدان.

بەڕێز بژار خالد عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ماددەی یەکەم:

خاڵی یەك لە بڕگەی سێیەم لە ماددەی شەشەمی یاساکە هەموار دەکرێت و بەم شێوەیە دەخوێندرێتەوە:

١-هەڵبژاردنی پارێزگار لە دەرەوەی ئەندامانی ئەنجومەن یان لە نێوانیان دا بە زۆرینەی ڕەهای ژمارەی ئەندامانی ئەنجومەن دەبێت لە ماوەیەك دا کە ئەو پەڕی (٣٠) ڕۆژ لە مێژووی بەستنی یەکەمین دانیشتنەوە تێپەڕ نەکات.

بەڕێز د.ڤالا فرید إبراهیم/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەو شێوەیەی کە خوێندرایەوە دەیخەینە دەنگدان، ئەو ئەندامە بەڕێزانەی کە لەگەڵن دەست بەرز بکەنەوە؟ زۆر سوپاس، (٧٦) ئەندام پەرلەمان لەگەڵ ماددەکەیە، ئەوەی کە دژە دەست بەرز بکاتەوە؟ (٢١) ئەندام پەرلەمان دژە، ماددەکە بە زۆرینەی دەنگ پەسند کرا، بفەرموون ماددەی (٢).

بەڕێز بژار خالد عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ماددەی (٢) دوو پێشنیار هەیە.

پێشنیاری یەکەم/

بەدەر لە حوکمی بڕگەی دووەم لەگەڵ ماددەی چواردەمی یاساکە ئەم خولەی ئەنجومەنی پارێزگاکان لە پیادەکردنی تایبەتمەندییەکانیان بەردەوام دەبن لە کاتی کۆتایی هاتنی ماوەی یاساییان تا هەڵبژاردن بە مەرجێك لە سااڵێك تێپەڕ نەکات.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمان:

پێشنیاری یەکەم دەخەینە دەنگدان، بەمەرجێك بەردەوام دەبن ئەنجومەنی پارێزگاکان بەمەرجێك لە سااڵێك تێپەڕ نەکات، ئەوەی کە تەئیدی ئەو پێشنیارە دەکات دەست بەرز کاتەوە؟ (٢٢) پەرلەمانتار لەگەڵە، ئەوەی کە دژی پێشنیارەکەیە دەست بەرز کاتەوە؟ (٥٧) پەرلەمانتار لەگەڵ پێشنیارەکە نییە، کەواتە پێشنیارەکە بە زۆرینەی دەنگ ڕەتکرایەوە، فەرموو پێشنیاری دووەم.

بەڕێز بژار خالد عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

پێشنیاری دووەم وەك خۆی، ئەصلەکەش:

ماددەی/٢

بەدەر لە حوکمی برگەی دووەم لە ماددەی چواردەمی یاساکە ئەم خولەی ئەنجومەنی پارێزگاکان لە پیادەکردنی تایبەتمەندییەکانیان لە کاتی کۆتایی هاتنی ماوەی یاساییان تا هەڵبژاردنی خولێکی نوێی ئەنجومەن بەردەوام دەبن.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمان:

وەکو خۆی خوێندرایەوە، ئەوەی کە لەگەڵە ماددەکە وەکو خۆی بڕوات بەو شێوەیەی کە سەرۆکی لیژنەی یاسایی خوێندییەوە دەست بەرز کاتەوە؟ (٧٤) پەرلەمانتار لەگەڵ ماددەکەیە، ئەوەی کە دژ ماددەکەیە دەست بەرز کاتەوە؟ (٢٠) دژە، کەواتە ماددەی (٢) بە زۆرینەی دەنگ قبووڵ کرا. ماددەی (٣) بخوێننەوە، فەرموو.

بەڕێز بژار خالد عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ماددەی (٣) هیچ پێشنیار نییەنە ئەصلی ماددەکەش:

ماددەی/٣: پێویستە ئەنجومەنی وەزیران و لایەنە پەیوەندیدارەکان حوکمەکانی ئەم یاسایە جیبەجێبکەن.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمان:

ماددەی (٣) وەکو خوێنرایەوە دەیخەینە دەنگدان ئەوەی لەگەڵە دەست بەرز کاتەوە؟ (٨٠) پەرلەمانتار لەگەڵە، ئەوەی دژە دەست بەرز کاتەوە؟ هیچ پەرلەمانتارێك دژ نییە، کەواتە ماددەکە بە زۆرینەی دەنگ قبوڵ کرا. ماددەی (٤) بخوێننەوە، فەرموو.

بەڕێز بژار خالد عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ماددەی (٤) چ پێشنیار نییەنە ئەصلی ماددە (٤) پێشنیازا یاسایدا:

ماددەی/٤: کار بە هیچ دەقێکی یاسایی یان بڕیارەك ناکرێت کە ناکۆك بێت لەگەڵ دەقەکانی ئەم یاسایە.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمان:

ماددەی (٤) دەخەینە دەنگدان ئەوەی لەگەڵە دەست بەرز کاتەوە؟ (٨٠) پەرلەمانتار لەگەڵ زۆر سوپاس، ئەوەی دژی ئەو ماددەیەیە کە خوێنرایەوە دەست بەرز کاتەوە؟ هیچ پەرلەمانتارێك دژ نییە، کەواتە ماددەکە بە زۆرینەی دەنگ پەسەند کرا. ماددەی(٥) بخوێننەوە، فەرموو.

بەڕێز بژار خالد عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

ماددەی (٥) چ پێشنیار نەبوون ئەصلێ ماددە ژ پێشنیارا یاسایدا:

ماددەی/٥: ئەم ماددەیە لە رۆژی دەرچواندنی جێبەجێ دەکرێت وە لە رۆژنامەی فەرمی وقائعی کردستان بلاّو دەکرێتەوە.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمان:

خوێنرایەوە ماددەکە وەکو خۆی دەیخەینە دەنگدان ئەوەی لەگەڵە دەست بەرز کاتەوە؟ زۆر سوپاس، (٧٨) پەرلەمانتار لەگەڵە، ئەوەی دژە دەست بەرز کاتەوە؟ (١) پەرلەمانتار دژە، کەوا بێت ماددەکە بە زۆرینەی دەنگ پەسەند کرا. هۆیەکانی دەرچواندن، فەرموو.

بەڕێز بژار خالد عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان.

هۆیەکانی دەرچواندن چ پێشنیار نەبوون ژ بەرکو ناڤەرۆك مە گەنجاندییە ل گەل هۆیەکانی دەرچواندن.

هۆیەکانی دەرچواندن:

بە مەبەستی دروست نەبوونی بۆشایی یاسایی لە ئەنجومەنی پارێزگاکان و بەردەوام بوونی ئەنجوومەنەکان لە پیادە کردنی تایبەتمەندیەکان و وە هەڵبژاردنی پارێزگار لە دەرەوەی ئەندامانی ئەنجومەن، یان لە نێو ئەندامانی ئەنجومەن، بە مەبەستی فەراهەم کردن و گەیاندنی خزمەتگوزاریەکان بۆ هاوڵاتیان بە شێوەیەکی باشتر ئەم یاسایە دەرچوێنرا.

بەڕێز د.ڤالا فرید ابراهیم/ سەرۆکی پەرلەمان:

هۆیەکانی دەرچواندن دوای ئەوەی لیژنەی یاسایەی سیاغەی کردۆتەوە لەسەر پێشنیاری ئەندامانی پەرلەمان ئەو برشگەیەی بۆ زیاد کراوە کە دەڵێت (هەڵبژاردنی پارێزگار لە دەرەوەی ئەندامانی ئەنجومەن یان لە نێو ئەندامانی ئەنجومەن دەبێ و بەمەبەستی فەراهەم کردن و گەیاندنی خزمەتگوزاریەکان بۆ هاوڵاتیان بە شێوەیەکی باشتر ئەم یاسایە دەرچوێنرا) ئەمە دەقی دارشتنەوەی لیژنەی یاساییە وە دەیخەینە دەنگدان، بەڕێزان ئەندامنی پەرلەمان ئەوەی کە رەزامەندە لەسەر هۆیەکانی دەرچواند بەو شێوەیەی خوێندرایەوە دەست بەرز کاتەوە، (٧٩) پەرلەمانتار لەگەڵە، ئەوەی کە دژە دەست بەرز کاتەوە؟ (١٧) پەرلەمانتار دژە، کەواتە هۆیەکانی دەرچواندن بە زۆرینەی دەنگ پەسەند کرا. ئێستا کۆی یاساکە دەخەینە دەنگدان، ئەندامانی بەڕێزی پەرلەمان ئەوەی کە رەزامەندە لەسەر کۆی یاساکە دەست بەرز کاتەوە؟ زۆر سوپاس، (٨٠) پەرلەمانتار رەزامەندە، ئەوەی کە دژی یاساکەیە دەست بەرز کاتەوە؟ (٢٠) پەرلەمانتار دژە، کەواتە کۆی یاساکە بە زۆرینەی دەنگ پەسەند کرا.

دەست خۆشی لە پەرلەمانی کوردستان دەکەین وە پیرۆزبایی لە گەلی کوردستان دەکەین بە بۆنەی دەرچواندنی ئەم پێشنیازی یاسایە، زۆر سوپاس دانیشتنەکەمان هەلگرت.

منى نبى قهوچى	**هێمن هەورامى**	**د. ڤالا فريد ابراهيم**
سكرتێرى پەرلەمانى	**جێگرى سەرۆكى پەرلەمانى**	**سەرۆكى پەرلەمانى**
كوردستان – عێراق	**كوردستان – عێراق**	**كوردستان - عێراق**